

WWW.AKOEDU.IR

اولین و با کیفیت ترین

کلاسی های vip کنکور
آگادمی کنکور در ایران

جهت دریافت برنامه ی شخصی سازی شده یک **هفته ای**
رایگان کلیک کنید و یا به شماره ی ۰۹۰۲۵۶۴۶۲۳۴ **عدد ۱**
را ارسال کنید.

۱۰۰ تست علوم و فنون دوازدهم - درس ۶

۱) اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «مجاز - استعاره با ذکر مشبه - متناقض نما - کنایه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) عشق هرچند که در پرده بود مشهور است / حسن هرچند که بی پرده بود مستور است
 ب) هرکه از چاه زنخدان تو سالم گذرد / گر بود صاحب صد دیده‌ی روشن، کور است
 ج) به سخن دعوی حق را نتوان برد از پیش / هرکه سر در سر این کار کند منصور است
 د) یک کف خاک ز بیداد فلک بی خون نیست / گر شکافند جگرگاه زمین یک گور است
 ه) سیری از شور سخن نیست دل صائب را / تشنگی بیش کند آب چو تلخ و شور است
- ۱) الف - ب - ه - د (۲) ج - د - ب - الف (۳) د - ب - ج - الف (۴) ج - ب - ه - الف

۲) مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

- «این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»
- ۱) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود
 ۲) وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ / گل نصیب دست گلچین است گویی نیست هست
 ۳) تا گشودم دیده‌ی روشن در این ظلمت سرا / خرج اشک و آه شد جسم نزارم هم چو شمع
 ۴) قسمت ما چون کمان از سهم خود خمیازه‌ای است / هر چه داریم از برای دیگران داریم ما

۳) آرایه‌های روبه‌روی کدام ابیات، درست است؟

- الف) عمری است که چون جام جگر تشنه‌ی عشقم / و ایام به من جرعه جامت نرسانید (مجاز، تشخیص)
 ب) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز / وز لعل شکر بار می و نقل فرو ریز (لف و نشر، موازنه)
 ج) عشق را در پرده‌ی ناموس دیدن مشکل است / شمع را در جامه‌ی فانوس دیدن مشکل است (موازنه، تشخیص)
 د) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است / کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد (جناس، کنایه)
- ۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ج (۴) الف - د

۴) در سروده‌ی زیر کدام آرایه به کار نرفته است؟

«رود می‌نامد / جغد می‌خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می‌تراود ز لبم قصه‌ی سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»

- ۱) استعاره‌ی مکنیه (۲) حس آمیزی (۳) متناقض نما (۴) جناس

۵

در کدام گزینه لف و نشر بر پایه‌ی تشبیه است؟

- ۱) کلک تو خوش نویسد در شأن یار و اغیار/ تعویذ جان‌فزایی افسون عمر کاهی
- ۲) یا چهره بپوش یا بسوزان/ بر روی چو آتشت سپندی
- ۳) کنون چون غنچه و گل هر کجا که زنده‌دلی‌ست/ به زیر سایه‌ی سرو و چنار می‌آید
- ۴) سیبکی نیم سرخ و نیمی زرد/ از گل و زعفران حکایت کرد

۶

آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه تماماً درست است؟

«نگارینا نمی‌شاید تو را گفتن به رخ ماهی / که در حسنت کسی هم‌تا ندید از ماه تا ماهی»

- ۱) تشبیه، واج‌آرایی، جناس همسان، کنایه
- ۲) تضاد، تلمیح، جناس همسان، جناس ناهمسان
- ۳) واج‌آرایی، جناس ناهمسان، تناقض، استعاره
- ۴) ایهام، مجاز، تلمیح، جناس ناهمسان

۷

آرایه‌های «جناس تام، لف و نشر، تشبیه، ایهام تناسب» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- الف) ور لحظه‌ای به کوی تو ناگاه بگذرم / عییم مکن که روضه‌ی رضوانم آرزوست
 - ب) وز روی آن‌که رونق خوبان ز روی توست / دائم نظاره‌ی رخ خوبانم آرزوست
 - ج) ایمان و کفر همه رخسار و زلف توست / در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست
 - د) بر بوی آن‌که بوی تو دارد نسیم گل / پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست
- ۱) ب، د، الف، ج ۲) ب، ج، الف، د ۳) د، ج، ب، الف ۴) د، ب، ج، الف

۸

در هیچ گزینه‌ای (استعاره، جناس، تناقض، مجاز) توأمآ یافت نمی‌شود، مگر:

- ۱) من از آن روز که در بند توام آزادم/ پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم
- ۲) عقل دیوانه شد از سعدی دیوانه مزاج/ با پریشانی از آن بر سر حال خویشم
- ۳) هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است/ برود از دل من وز دل من آن برود
- ۴) موج ز خود رفته‌ای تیز خرامید و گفت/ هستم اگر می‌روم، گر نروم نیستم

۹

نوع لف و نشر، در کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- ۱) دلگشای و غم‌زدا آمد هوای یار من / چون صبح اندر بهار و هم‌چو عمر اندر شتاب
- ۲) به لطف و خال و خط از عارفان ربودی دل / لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه‌ی توست
- ۳) ویران مکن این دیده و دل ز آتش و آب / کان جای خیال توست وین جای غمت
- ۴) چون شدی با دهن و چشم و لب یار حریف / جز حدیث شکر و پسته و بادام مکن

۱۰

کدام بیت دارای «تناقض» است و در وزنی با پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده است؟

- ۱) گهری لطیف کانی به مکان لامکانی / به وی است اشارتِ دل چون دو دیده اشک بیزد
- ۲) خفته‌ی بیدار باید پیش ما / تا به بیداری ببیند خواب‌ها
- ۳) در کوی تو پستیم، زهی منصب عالی / با روی تو مستیم، زهی مقصد اقضا
- ۴) دیری است تا ز مرگ تو در عالم قضا / گشت زمانه گشت پشیمان ز کار خویش

۱۱ در همهی گزینه‌ها آرایه‌ی «تناقض» و «اختیار زبانی بلند در نظر گرفتن مصوّت کوتاه» به کار رفته است، به جز

- ۱) ز هر نیشی مرا سرچشمه‌ی نوشی است در طالع / نه از عجز است گر من تن به زخم نیشتر دادم
- ۲) چون خرابی نیست معماری بنای جسم را / تا نفس داری ز تعمیر بدن غافل مشو
- ۳) آن جاست آدمی که دلش سیر می‌کند / ما در میان خلق همان بر کرانه‌ایم
- ۴) سپر تیر حوادث سپر انداختن است / آه اگر صبر نمی‌داد به دست این سپرم

۱۲ آرایه‌ی درج‌شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) فیض ترسد که غم عشق کند ویرانش / می‌نداند که ز ویرانی عشق آبادم: تناقض
- ۲) شهره شهر مشو تا نهم سر در کوه / شور شیرین منما تا نکنی فرهادم: تلمیح
- ۳) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم: تضمین
- ۴) شب و روز از غم تنهایی‌ام ای جان جهان / ماه و خورشید بگریند که این‌جا زادم: لفّ و نشر مشوّش

۱۳ اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «پارادوکس - مراعات نظیر - تضاد - تلمیح - لفّ و نشر» مرتّب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) شهری عشقم، چو مجنون در بیابان نیستم / اخگر دل‌زنده‌ام، محتاج دامان نیستم
 - ب) گردد از خذلان دمامد عزّت من بیشتر / هم‌چون یوسف دل‌گران از چاه و زندان نیستم
 - ج) دور کردن منزل نزدیک را از عقل نیست / چون سکندر در تلاش آب حیوان نیستم
 - د) رفته چون مور از قناعت پای سعی من به گنج / در تلاش مسند دست سلیمان نیستم
 - ه) چشم و گوشم در پی دیدار و پند غیر نیست / بلبل دستان‌سرای هیچ بستان نیستم
- ۱) د - ه - الف - ج - ب ۲) ب - د - ج - الف - ه ۳) د - ج - ب - ه - الف ۴) ب - الف - د - ج - ه

۱۴ در کدام گزینه نوع «لفّ و نشر» متفاوت است؟

- ۱) با تابش زلف و رخت ای ماه دل‌فروز / از شام تو قدر آید وز صبح تو نوروز
- ۲) در مملکت عاشقی از پسته و بادام / بوی تو جهان‌گیر شد و غمزه جهان‌سوز
- ۳) ابروی تو بالای چنین نرگس فتان / قربان کمانی که زند ناوک دلدوز
- ۴) چشم و سر ما جز به تو آرام نگیرد / دستی ز کرم برنه وز غمزش بردوز

۱۵ اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «تکرار - جناس - تشبیه - کنایه - تضاد» مرتّب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) فغان ز دیده که آب رخم به رود بداد / بین سرشک روانم و گر رواست بگو
 - ب) ز چشم ما به جز از خون دل چه می‌جویی / و گر چنان‌که تو را قصد خون ماست بگو
 - ج) کجا چو زلف کجش هندویی به دست آید / چو زلف هندوی او کج نشین و راست بگو
 - د) چون آن صنوبر طوبی خرام من برخاست / چه فتنه بود که آن لحظه برخاست بگو
 - ه) اگر نه سجده برد پیش چشم جادویش / چرا چو قامت من ابرویش دو تاست بگو
- ۱) ب - الف - ه - ج - د ۲) ج - الف - ب - د - ه
- ۳) ب - ج - الف - ه - د ۴) د - ه - الف - ب - ج

۱۶

- در کدام گزینه همه‌ی آرایه‌های «تشبیه - جناس - واج‌آرایی - تضاد» وجود دارد؟
- ۱) نشان روی تو جستم به هر کجا که رسیدم / ز مهر در تو نشانی ندیدم و نشنیدم
 - ۲) جهان به روی تو می‌دیدم از چه هم‌چو جهان‌ت / وفا و مهر ندیدم چو نیک درنگریدم
 - ۳) تو را بدیدم و گفتم که مهر روزفروزی / ولی چه سود که یک ذره مهر از تو ندیدم
 - ۴) از آن زمان که در این غم عنان دل به تو دادم / به جان رسیدم و هرگز به کام دل نرسیدم

۱۷

- در کدام گزینه همه‌ی آرایه‌های «تناسب - تشبیه‌فشرده - تضاد - نغمه‌ی حروف - کنایه» وجود دارد؟
- ۱) ترک سر گفتم و از پای تو سر برنگرفتم / در تو پیوستم و از هر دو جهان مهر گسستم
 - ۲) دست شستم ز دل و دیده‌ی خون‌بار ولیکن / نقش رخسار تو از لوح دل و دیده نشستم
 - ۳) گفتمی از چشم خوش دلکش من نیستی آگه / به دو چشم‌ت که ز خود نیستم آگاه که هستم
 - ۴) تا دل اندر گره زلف پریشان تو بستم / دست بنهادم ز غم بر دل و جان بر کف دستم

۱۸

- در کدام بیت «لف و نشر و تشبیه» هر دو وجود دارد؟
- ۱) تا سر نرفته بر سر مهر و وفای تو / حلق من است و حلقه زلف دو تایی تو
 - ۲) زاهد و اندیشه گیسوی حور / دست من و جعد سمن سایی تو
 - ۳) زلف و رخت از بهر همین دلکش و زیباست / تا فرخ و میمون گذرد سال و مه تو
 - ۴) زاهد به یاد کوثر و سوفی به فکر می / ما و تصور لب مستی فزای تو

۱۹

- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات کاملاً درست است؛ به‌جز:
- ۱) ای رقیب ار نگشایی در دل‌بند به رویم / این قدر باز نمایی که دعا گفت فلانت (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
 - ۲) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت / که تو انگشت نمایی و خلائق نگرانت (ایهام، کنایه)
 - ۳) گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی / سخن تلخ نباشد چون برآید به دهانت (اغراق، حس‌آمیزی)
 - ۴) در اندیشه بیستم قلم وهم شکستم / که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیانت (لف و نشر، استعاره)

۲۰

- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات کاملاً درست است؛ به‌جز:
- ۱) گر تو زنی تیغ هلاکم به فرق / فرق من و خاک کف پای تو (جناس تام، تشبیه)
 - ۲) از گوشه‌ی بامت سر پرواز ندارم / ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد (تشبیه، مجاز)
 - ۳) یعقوب چو چشمش به تو زیبا پسر افتد / اول نظرش یوسف مصر از نظر افتد (اغراق، کنایه)
 - ۴) زان زلف و رخ شام و سحر در کفر و دین بردم به سر / ز ناز بندی را نگر تسبیح‌خوانی را بین (لف و نشر، تضاد)

۲۱

- معنی چند واژه در مقابل آن «غلط» آمده است؟
- (معمور: فرمانروا) (لف: گستردن) (خلیدن: فرو رفتن) (چارق: بند کفش) (ارغنون: نوازنده) (عذار: چهره) (عماری: کجاوه)
- ۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۲۲ اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس تام - مجاز - استعاره با ذکر مشبه - متناقض نما - کنایه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) عشق هر چند که در پرده بود مشهور است / حسن هر چند که بی پرده بود مستور است
 ب) هر که از چاه زرخندان تو سالم گذرد / گر بود صاحب صد دیده‌ی روشن، کور است
 ج) به سخن دعوی حق را نتوان برد از پیش / هر که سر در سر این کار کند منصور است
 د) یک کف خاک ز بیداد فلک بی خون نیست / گر شکافند جگرگاه زمین یک گور است
 ه) سیری از شور سخن نیست دل «صائب» را / تشنگی بیش کند آب چو تلخ و شور است
- ۱) ج - الف - ب - ه - د ۲) ه - ج - د - ب - الف ۳) ه - د - ب - ج - الف ۴) د - ج - ب - الف - ه

۲۳ در کدام بیت شاعر، آرایه پارادوکس (متناقض نما) و «واج آرای» را همراه کرده است؟

- ۱) گفתי به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
 ۲) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد / دست غریق یعنی فریاد بی صدایم
 ۳) چو می بینی کو این منزل اقامت را نمی شاید / علم بر ملک باقی زن از این منزلگه فانی
 ۴) با سر زلف تو مجموع پریشانی خود / کو مجالی که سراسر همه تقریر کنم

۲۴ آرایه مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) محرم یار است باد صبح و اینک می رود / پیش او گر قصه‌ای داری بگو هان غم مخور (تشخیص)
 ۲) تا قیامت ز آتش رویش نخواهی سوختن / بر تو گردد روزی این آتش گلستان غم مخور (تلمیح)
 ۳) گر سرت خود در سر سودای زلفش می رود / زان سر مویی مکن خاطر پریشان غم مخور (مجاز)
 ۴) پای در میدان عشق ار می نهی مردانه نه / از بلای سر مترس از آفت جان غم مخور (تناقض)

۲۵ آرایه‌های «پارادوکس - استعاره - تلمیح - کنایه - تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات زیر است؟

- الف) یوسف عزیزم رفت ای برادران رحمی / کز غمش عجب بینم حال پیر کنعانی
 ب) باده مستانه بنوش آشکار / تا خبر از راز نهانت دهند
 ج) اندکی صبر کن ای قاتل صاحب نظران / تا ز میدان غمت کشته بسیار آرند
 د) دست همت به سر زلف بلندی زده‌ام / که به هر تار وی افتاده گرفتاری چند
 ه) خضر اگر لعل روانبخش تو را می بوسید / خاک حسرت به سرچشمه حیوان می کرد
- ۱) ب - ه - ج - الف - د ۲) ج - د - ه - ب - الف
 ۳) ج - ه - الف - د - ب ۴) ب - د - الف - ه - ج

۲۶ آرایه‌های مقابل کدام بیت هر دو درست است؟

- ۱) من از اثر عشق، سیه بخت و سیه روز / او از مدد حسن، سیه چشم و سیه مو (لف و نشر - تکرار)
 ۲) دلم که بسته تعلق به زلف پرچینی / کبوتری است معلق به چنگ شاهینی (تشبیه - مجاز)
 ۳) دل ز تن بردی و در جانی هنوز / دردها دادی و درمانی هنوز (پارادوکس - استعاره)
 ۴) زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت / شیر خدا و رستم دستانم آرزوست (تلمیح - تضاد)

۲۷ آرایه‌های بیت «عقل دیوانه شد آن سلسله مشکین کو / دل ز ما گوشه گرفت ابروی دلدار کجاست» کدام است؟

- (۱) تشبیه - کنایه - مجاز - تضاد
- (۲) مراعات نظیر - پارادوکس - تشخیص - تشبیه
- (۳) استعاره - کنایه - تضاد - مجاز
- (۴) پارادوکس - تشخیص - استعاره - کنایه

۲۸ در کدام بیت لف و نشر و استعاره هر دو وجود دارد؟

- (۱) تشنه کامان ره عشق کجا روز جزا / عوض لعل تو سرچشمه کوثر گیرند
- (۲) من بتی را قبله می‌سازم که در دیر و حرم / اسم او را مؤمن و ترسا به تمکین می‌برند
- (۳) توانگرا چو دل و دست کامرانت هست / بخور، ببخش، که دنیا و آخرت بردی
- (۴) مگر ای زلف ز حال دلم آگه شده‌ای / که پراکنده و شوریده و سرگردانی

۲۹ در کدام بیت تقابل در معنی سبب تداعی می‌شود و ذهن از این تداعی لذت می‌برد؟

- (۱) بنفشه رسته از زمین به طرف جویبارها و یا گسسته حورعین، ز زلف خویش تارها
- (۲) طاووس بهاری را دنبال بکنند پرش ببردند و به کنجی بکنند
- (۳) گفتم به غم بنشین یا از سر جان برخیز فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
- (۴) خرم تن آن که چون روانش از تن برود، سخن روان است

۳۰ ابیات زیر به ترتیب دارای چه نوع آرایه‌هایی هستند؟

- الف: گفته بودم چو بیایی غم دل با تو بگویم / چه بگویم که غم از دل برود چون تو بیایی
ب: گر طیبانه بیایی به سر بالینم / به دو عالم ندهم لذت بیماری را
پ: صوفی مجلس که دی جام و قدح می‌شکست / باز به یک جرعه می‌عاقل و فرزانه شد
ت: بکن معامله‌ای وین دل شکسته بخر / که با شکستگی ارزد به صد هزار درست
- (۱) تضاد - متناقض نما - متناقض نما - تضاد و متناقض نما
 - (۲) متناقض نما - متناقض نما - تضاد - تضاد
 - (۳) متناقض نما - تضاد - متناقض نما - تضاد
 - (۴) تضاد - تضاد - متناقض نما - تضاد و متناقض نما

۳۱ چند بیت از ابیات زیر مشترکاً دارای آرایه‌های لف و نشر و تضاد است؟

- الف: منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش / من انس به سرو و گل و بادام گرفتم
ب: فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست / بیا و بر دل من بین که کوه الوند است
پ: ای شاهد افلاکی در مستی و در پاکی / من چشم تو را مانم تو اشک مرا مانی
ت: آن نه زلف است و بناگوش که روز است و شب است / و آن نه بالای صنوبر که درخت رطب است
ث: از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم
- (۱) چهار (۲) دو (۳) سه (۴) پنج

۳۲

چند بیت از ابیات زیر دارای آرایه لف و نشر است؟

الف: ای شاهد افلاکی در مستی و در پاکی / من چشم تو را مانم تو اشک مرا مانی
 ب: غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم / که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت
 پ: هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است / برود از دل من وز دل من آن نرود
 ت: به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل / لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه توست
 ث: شمع دل دمسازم بنشست چو او برخاست / افغان ز نظر بازان برخاست چو او بنشست
 ج: از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهاد و سم

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۳۳

چند بیت از ابیات زیر به ترتیب دارای آرایه تضاد و تناقض است؟

الف: شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم نیست عالمی
 ب: کی شود این روان من ساکن / این چنین ساکن روانم که منم
 پ: بار فراق دوستان بسی که نشسته بر دلم / می‌رود و نمی‌رود ناقه به زیر محلم
 ت: گفتمی به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم
 ث: گوش ترحمی کو کز ما نظر نبوشد / دست غریق یعنی فریاد بی صدایم
 ج: این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع

(۱) چهار - دو (۲) سه - سه (۳) دو - چهار (۴) پنج - یک

۳۴

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه لف و نشر مرتب وجود دارد؟

الف: چو فرزند و زن باشدم خون و مغز / که را بیش بیرون شود کار نغز
 ب: دلم در عهد آن زلف و بناگوش / مبارک دید صبح و شام خود را
 پ: غلام آن لب ضحاک چشم فتانم / که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت
 ت: معنی آب زندگی و روضه ارم / جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست
 ث: از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهاد و سم

(۱) الف - ب - پ (۲) پ - ت - ث (۳) ب - ت - الف (۴) الف - پ - ب - ث

۳۵

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه لف و نشر مشوش وجود دارد؟

الف: گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریه مینا نگر، خندیدن ساغر بین
 ب: گر دهدت روزگار دست و زبان زینهار / هر چه بدانی مگوی، هر چه توانی مکن
 پ: به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل / لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه توست
 ت: چه باید نازش و نالش بر اقبالی و ادباری / که تا بر هم زنی دیده، نه این بینی نه آن بینی
 ث: معنی آب زندگی و روضه ارم / جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست

(۱) الف - ث - پ (۲) ب - پ - ث (۳) پ - ب - ت (۴) ت - الف - ب - ث

۳۶

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه لف و نشر وجود دارد؟

الف: من زمین گیر گیاهم، تو سبک سیر نسیمی / که به زنجیر وفایت نکشم هر چه بکوشم
 ب: فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد
 پ: رخسیدن برق بین و جوش باران / رحمت چه فزون، غضب چه بسیار کم است
 ت: دست با رحم و تیغ بی رحمش / گه زر افشان و گه سر افشان باد
 ث: فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست / بیا و بر دل من بین که کوه الوند است.

(۱) ب - پ - ت (۲) الف - ب - ت (۳) پ - ت - الف (۴) ث - ت - ب

۳۷

در کدام گروه از ابیات زیر آرایه تضاد دیده می‌شود؟

الف: نیک بد کردی شکستی عهد یار مهربان / وین بتر کردی که بد کردی و نیک انگاشتی
ب: شب از بهر آسایش توست و روز / مه روشن و مهر گیتی فروز
پ: دست بردار از این در وطن خویش غریب.

ت: زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.

ث: ای بسا تیز طبع کاهل کوش / که شد از کاهلی سفال فروش

و ای بسا کور دل که از تعلیم / گشت قاضی القضاة هفت اقلیم

(۱) الف - ب - ث (۲) پ - ت - الف (۳) ب - ت - ث (۴) ت - ث - الف

۳۸

کدام یک از ابیات زیر مشترکاً دارای آرایه‌های لف و نشر و تضاد است؟

(۱) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد / با پختگان گوی این سخن، سوزش نباشد خام را

(۲) ز لب‌های شیرین او تلخ پاسخ / به یک حقه در، درد و درمان نماید

(۳) یغما من و بخت و شادی و غم با هم / کردیم سفر ز ملک هستی به عدم

(۴) سگ و دربان چو یافتند غریب / این گریبانش گیرد آن دامن

۳۹

در بیت «چو آینه است و ترازو، خموش و گویا یار / ز من رمیده که او خوی گفتگو دارد» چه آرایه‌هایی دیده می‌شود؟

(۱) لف و نشر - تضاد (۲) لف و نشر - تضاد - پارادوکس

(۳) تضاد - پارادوکس (۴) لف و نشر - پارادوکس

۴۰

تفاوت تضاد و پارادوکس در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

(۱) تضاد آوردن دو امر متناقض است ولی متناقض‌نما تضاد در یک امر است.

(۲) تضاد آوردن دو امر متضاد است بدون آنکه متناقض هم باشند اما در متناقض‌نما، تضاد در یک امر است نه دو امر.

(۳) متناقض‌نما، تضاد در دو امر است اما تضاد، آوردن یک امر متضاد در شعر است.

(۴) متناقض‌نما، در یک امر است بدون آنکه تضادی داشته باشند اما تضاد، آوردن دو امر متضاد است بدون آنکه متناقض هم باشند.

۴۱

همه ابیات زیر دارای لف و نشر مشوش است به‌جز بیت گزینه

(۱) ز لب‌های شیرین او تلخ پاسخ / به یک حقه در، درد و درمان نماید

(۲) پروانه زمن، شمع ز من، گل زمن آموخت / افروختن و سوختن و جامه دریدن

(۳) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر / از مه روی تو و اشک چو پروین من است

(۴) همی مرغ و ماهی بر ایشان به زار / بگرید به دریا و در مرغزار

۴۲

همه ابیات زیر دارای لف و نشر مرتب است به‌جز بیت گزینه

(۱) نه پادشاه منادی زده است می نخورید / بیا که چشم و لبان تو مست و میگون است

(۲) زین چکد آب و زان ببارد خون / مژه من کجا و ابر بهار

(۳) سحرگاه خط بر رخ همچو روزش / به هم بافته کفر و ایمان نماید

(۴) نباشد چون جبین و زلف و رخسار و لب ت هرگز / مه روشن، شب تیره، گل سوری، می احمر

۴۳

کدام یک از ابیات زیر مشترکا دارای آرایه تضاد و پارادوکس است؟
 (۱) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروژی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی
 (۲) آن چنان منتظرم در ره عشق / که اگر زود بیایی دیر است
 (۳) با که این نکته توان گفت که آن سنگین دل / کشت ما را و دم عیسی مریم با اوست
 (۴) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم / رخساره به کس نمود آن شاهد هر جایی

۴۴

کدام یک از ابیات زیر به ترتیب دارای آرایه‌های تضاد، متناقض‌نما و لف و نشر است؟
 الف: ای مگس عرصه سیمرخ نه جولانگه توست / عرض خود می‌بری و زحمت ما می‌داری
 ب: اگر گویا و پیدایی یکی خاموش پنهان شو / خوشا خاموش گویا و خوشا پیدای پنهانی
 پ: نه پادشاه منادی زده است می نخورید / بیا که چشم و لبان تو مست و میگون است
 ت: به یاد کاکل پرتاب و زلف پرچینش / دل من است که هم جمع و هم پریشان است
 (۱) الف - ت - پ (۲) الف - ب - ت (۳) ب - ت - پ (۴) ب - الف - پ

۴۵

کدام یک از ابیات زیر دارای لف و نشر مرتب است؟
 (۱) در باغ شد از قد و رخ و زلف تو بی آب / گلبرگ تری، سرو سهی، سنبل سیراب
 (۲) چه باید نازش و نالش بر اقبالی و ادباری / که تا بر هم زنی دیده، نه این بینی، نه آن بینی
 (۳) دلم در عهد آن زلف و بناگوش / مبارک دید صبح و شام خود را
 (۴) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند

۴۶

کدام یک از ابیات زیر دارای آرایه لف و نشر مشوش است؟
 (۱) تا رفتنش بینم و گفتنش بشنوم / از پای تا به سر همه سمع و بصر شدم
 (۲) بریده باد نای او تا ابد / گسسته و شکسته پر و پای او
 (۳) چون آینه است و ترازو خموش و گویا یار / ز من رمیده که او خوی گفتگو دارد
 (۴) فرو شد به ماهی و بر شد به ماه / بن نیزه و قبه بارگاه

۴۷

همه ابیات دارای آرایه متناقض‌نماست جز بیت
 (۱) با دلارامی مرا خاطر خوش است / کز دلم یکباره برد آرام را
 (۲) به آب روشن می عارفی طهارت کرد / عی‌الصباح که میخانه را زیارت کرد
 (۳) گفته بودم چو بیایی غم دل با تو بگویم / چه بگویم که غم از دل برود چون تو بیایی
 (۴) همچو نی زهری و تریاقی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

۴۸

همه ابیات زیر دارای آرایه تضاد است به جز بیت گزینه
 (۱) دوستان و دشمنان را می‌شناسم من / زندگی را دوست می‌دارم مرگ را دشمن
 (۲) خلاص حافظ از آن زلف تابدار مباد / که بستگان کمند تو رستگارانند
 (۳) چه دیر عهد بسته‌ای، چه زود هم گسسته‌ای / تو رفته‌ای، ز رفتنت دل مرا شکسته‌ای
 (۴) خانه دل ما را از کرم عمارت کن / پیش از اینکه این خانه رو نهد به ویرانی

۴۹

همه ابیات زیر دارای آرایه لف و نشر است به جز بیت گزینه
 (۱) ای نور چشم مستان در عین انتظارم / چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان
 (۲) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر / از مه روی تو و اشک چو پروین من است
 (۳) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند
 (۴) تو را گم می‌کنم هر روز و پیدا می‌کنم هر شب / بدینسان خواب‌ها را با تو زیبا می‌کنم هر شب

۵۰ نوع لف و نشر در کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- ۱) ز زلف و خال بتان باش بر حذر دایم / که زلف و خال بتان دام ما و دانه ماست
- ۲) مصاف لشکر روز و مصاف لشکر شب / چو روم و زنگ درآویخته به یکدیگر
- ۳) ظالمان را مهلت از مظلوم، چرخ افزون دهد / بیشتر از مور اینجا مار می ماند به جا
- ۴) چندان که می بینم جفا امید می دارم وفا / چشمانت می گویند لا، ابروت می گوید نعم

۵۱ در کدام گزینه آرایه «متناقض نما» وجود دارد؟

- ۱) دولتت چون آفتاب و نور و کوه و سایه اند / آفتاب از نور و کوه از سایه چون گردد جدا؟
- ۲) اگرچه خواست پریشان دل تو را جمعی / هزار شکر که آن جمع خود پریشان شد
- ۳) من ازین بازی بسی دیدم ز دهر / شده شیرین را شناسایم ز زهر
- ۴) در حلاوت خانه وحدت دویی را بار نیست / قند شیرین کار و زهر جان گزای او یکی است

۵۲ آرایه های «تشبیه، مجاز، تناسب، تضاد و تشخیص» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) ز آتش دل من حرف در دهن سوزد / کسی چگونه بفهمد بیان سوخته را
 - ب) خبر ببر به بر دلبر ای صبا و بگوی / سزد که رحم کنی عاشقان سوخته را
 - ج) بسوخت ز آتش عشقش تنم طیب برو / دوا چگونه توان خستگان سوخته را
 - د) حدیث سوختگان است بهر خامان حیف / خبر کنید ز من همدمان سوخته را
 - ه) دهان و کام و زبان سوخت ز اولین سخنش / بگو به «فیض» ببندد دهان سوخته را
- ۱) الف - د - ب - ج - ه
۲) ج - الف - ه - د - ب
۳) الف - ه - د - ج - ب
۴) ج - الف - ب - ه - د

۵۳ در کدام گزینه آرایه «متناقض نما» به کار رفته است؟

- ۱) به گریه گفتمش ای مه گذر کنی بر من / به خنده گفت اگر خاک راه من باشی
- ۲) زردی برگ خزان عکس رخ زرد من است / نیز سرمای زمستان ز دم سرد من است
- ۳) باید به ره سیل فنا خانه گشادن / اول چو در دیده به روی تو بیستم
- ۴) گوش کن با لب خاموش سخن می گویم / پاسخم گو به نگاهی که زبان من و توست

۵۴ آرایه های «استعاره، تشبیه، کنایه، لف و نشر» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف- بلای عشق تو بنیاد زهد و بیخ ورع / چنان بکند که صوفی قلندری آموخت
 - ب- مرا به روز قیامت مگر حساب نباشد / که هجر و وصل تو دیدم چه جای موت و اعادت
 - ج- دل هرکه صید کردی نکشد سر از کمندت / نه دگر امید دارد که رها شود ز بندت
 - د- نه باغ ماند و نه بستان که سرو قامت تو / برست و ولوله در باغ و بوستان انداخت
- ۱) ب، ج، د، الف
۲) ب، الف، ج، د
۳) الف، ب، د، ج
۴) الف، د، ج، ب

۵۵ در کدام بیت آرایه های مجاز، استعاره، تضاد و جناس وجود دارد؟

- ۱) یار دارد سر آزدن حافظ یارا / شاهبازی به شکار مگسی می آید
- ۲) مگو شیرین و شکر هست یکسان / ز نی خیزد شکر شیرینی از جان
- ۳) دلم چگونه نماید قرار در صف عشق / چنین که زلف تو بشکست قلب لشکر دل
- ۴) تا لشکر خطت پی خونم کشید تیغ / سرکرده مصیبت و سرخیل ماتمم

- ۵۶ ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های تناقض، مجاز، جناس تام و کنایه کدام است؟
- الف- زمام دل به کسی داده‌ام من درویش / که نیستش به کس از تاج و تخت پروایی
ب- این قصه عجب شنو از بخت واژگون / ما را بکشت یار به انفاس عیسوی
ج- منه پیمانہ را از دست اگر با ما سری داری / که من یک‌باره پیمان را گرفتم جام و بشکستم
د- چه فرمایی که از هستی طمع برکن که برکندم / چرا گویی که تا هستی به غم بنشین که بنشستم
- ۱) الف، ج، د، ب ۲) الف، د، ج، ب ۳) ب، ج، د، الف ۴) ب، د، ج، الف

- ۵۷ نوع لف و نشر در کدام بیت متفاوت است؟
- ۱) سر آورد و دست از عدم در وجود
۲) قربان آن بناگوش وان برق گوشواره
۳) گفتم آن زلف و جبینم به چنین روز نشاند
۴) سزد ار کبوتر دل پی خال و زلف افتاد
- در این جود بنهاد و در وی سجود
با هم چه خوش نمایند آن صبح و این ستاره
گفت: کان زلف و جبین نیست که شام و سحر است
که چه دانه‌های دلکش به کنار دام داری

- ۵۸ آرایه‌های «تلمیح، تضاد، تشبیه و جناس» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟
- الف) دوستان در پرده می‌گویم سخن / گفته خواهد شد به دستان نیز هم
ب) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی
ج) آفرینش سر به سر زیباست زشتی‌ها ز ماست / چشم دل بگشا و صنع آن دل‌آرا ببین
د) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند / نه همه مستمعی فهم کند این اسرار
- ۱) ج، د، ب، الف ۲) د، ج، ب، الف ۳) ج، ب، الف، د ۴) د، الف، ب، ج

- ۵۹ کدام گزینه فاقد آرایه «تناقض» است؟
- ۱) بیا بیا که زمانی ز می خراب شویم / که تا رسیم به گنجی در این خراب‌آباد
۲) گوش کن با لب خاموش سخن می‌گویم / پاسخم گو به نگاهی که زبان من و توست
۳) از دم صبح ازل تا آخر شام ابد / دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود
۴) آتش سردی که بگدازد درون سنگ را / هر که بوده است آه سرد می‌داند که چیست

- ۶۰ آرایه‌ی نوشته شده در برابر کدام بیت نادرست است؟
- ۱) دوست دارد یار این آشفستگی / کوشش بیهوده به از خفتگی (تضاد)
۲) چشم‌ها و خشم‌ها و رشک‌ها / بر سرش ریزد چو آب از مشک‌ها (موازنه)
۳) تا پناهی یابی آن‌که چون پناه / آب و آتش مر تو را گردد سپاه (تلمیح)
۴) کوه یحیی را نه سوی خویش خواند؟ / قاصدانش را به زخم سنگ راند؟ (تشخیص)

- ۶۱ نوع «لف و نشر» در کدام گزینه متفاوت است؟
- ۱) از شب و روز مکرر دل سیه گردیده است / روی آشناک و زلف عنبرافشانی کجاست؟
۲) آخر به غیر موی سفید و دل سیاه / حاصل تو را ز گردش لیل و نهار چیست؟
۳) گر بترسد ز دلم زلف و لب او نه عجب / زان‌که در زلف و لب او همه مشک و شکر است
۴) چشم و دهن آن صنم لاله‌رخان / از پسته و بادام کشیده است نشان

۶۲

در کدام گزینه آرایه‌ی «متناقض‌نما» به‌کار رفته است؟

- ۱) دولتت چون آفتاب و نور و کوه و سایه‌اند / آفتاب از نور و کوه از سایه چون گردد جدا
- ۲) مشو مقیم در آبادی خراب جهان / چو کس مقیم نماند در این خراب‌آباد
- ۳) سپهر از او بلند و خاک از او پست / بلند و پست را او می‌کند هست
- ۴) اشکم از پیری به چشم تر پریشان می‌شود / صبح‌دم جمعیت اختر پریشان می‌شود

۶۳

کدام بیت فاقد آرایه‌ی «لف و نشر» است؟

- ۱) اشک و آه من به این عالم کلیم آورده‌اند / آتش بی‌دود را سیلاب بی‌خاشاک را
- ۲) گاهی که مرا کاهی گه قیمتم افزایی / در سود و زیان خود را بازار تو می‌بینم
- ۳) حسن او خورشید و ماه و زهره بر فتراک بست / لطف او در چشم آب و باد و آتش خاک زد
- ۴) هم‌چو زلف سیه و روی جهان افروز است / نتوان دید شبی تیره و مهتابی خوش

۶۴

در کدام بیت آرایه‌ی «تضاد و پارادوکس» همراه شده است؟

- ۱) جمع کن به احسانی حافظ پریشان را / ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی
- ۲) صحبت حکام ظلمت شب یلداست / نور ز خورشید جوی بو که برآید
- ۳) فراز و شیب بیابان عشق دام بلاست / کجاست شیردلی کز بلا نپرهیزد
- ۴) به صدر مصطبه‌ام می‌نشانند اکنون دوست / گدای شهر نگه کن که میر مجلس شد

۶۵

آرایه‌های «موازنه، استعاره، لَف و نشر و جناس»، به‌ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف) نرگست فتنه‌ی هر گوشه‌نشین است مقیم / خوابگه ساخته بر گوشه‌ی محرابی خوش
 - ب) دلم از ناوک چشم تو سراسر همه نیش / لیک جام لب لعل تو لبالب همه نوش
 - ج) ای حلقه زده افعی مشکین تو بر دوش / وی خنده زده شکر شیرین تو بر نوش
 - د) هم‌چو زلف سیه و روی جهان افروزت / نتوان دید شبی تیره و مهتابی خوش
- ۱) د، ج، الف، ب ۲) د، ب، ج، الف ۳) ج، د، ب، الف ۴) ج، الف، د، ب

۶۶

آرایه‌های بیت زیر، کدامند؟

«شمع من روز نیامد که شبم بفروزی / جان من وقت نیامد که به تن باز آیی»

- ۱) استعاره، کنایه، تشبیه
- ۲) تشبیه، کنایه، مراعات‌نظیر
- ۳) جناس، تضاد، استعاره
- ۴) تشبیه، تضاد، مراعات‌نظیر

۶۷

در کدام بیت آرایه‌ی «متناقض‌نما» وجود دارد؟

- ۱) صد گنه کردم و او کرد عفو وین نه عجب / که خوی خواجه کریم است و دل خواجه رحیم
- ۲) غم موجود و پریشانی معدوم ندارم / نفسی می‌زنم آسوده و عمری می‌گذارم
- ۳) جان‌گدایی می‌کند درد از تو وین نبود عجب / گر گدایی رحمتی از پادشا دارد امید
- ۴) سلامت آرزو داری برو ترک سلامت کن / به ساحل موج این دریا شکستن می‌برد زودش

۶۸ در کدام گزینه آرایه‌ی «تناقض» به کار رفته است؟

- ۱) طالع نگر که کشت امیدم ز آب سوخت / در کشوری که برق هوادار خرمن است
- ۲) دل گمان دارد که پوشیده است راز عشق را / شمع را فانوس پندارد که پنهان کرده است
- ۳) اگر چه مستی عشقم خراب کرد ولی / اساس هستی من ز آن خراب‌آباد است
- ۴) جمعیتی که از دل ویران به من رسید / سهل است گنج اگر طلبند از خراب من

۶۹ آرایه‌های «استعاره، جناس، تضاد، تشبیه» به ترتیب در کدام ابیات به کار رفته است؟

- الف) که نفرین بود بهر بیداد شاه / تو جز داد مپسند و نفرین مخواه
 - ب) درود خدا بر سرشت تو باد / بر آن باغ و بستان و کشت تو باد
 - ج) دل ای رفیق در این کاروان‌سرای میند / که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
 - د) این جهان کوزه ز جسمت ساخته / اندر او آب اجل انداخته
- ۱) الف - ب - د - ج ۲) ج - ب - الف - د ۳) الف - ب - ج - د ۴) ج - الف - د - ب

۷۰ در کدام گزینه آرایه‌های «متناقض‌نما، تشبیه و تضاد» به کار رفته است؟

- ۱) نشان خواهی از وی، ز خود بی‌نشان شو / که من زو نشان جستم از بی‌نشانی
- ۲) دیده‌ی یوسف‌شناسی نیست در مصر وجود / ورنه با این تیرگی زندان دنیا هم خوش است
- ۳) سرافکندگی کن که زلف نگار / سرافرازیش در سرافکندگی است
- ۴) کام و ناکام این زمان در کام خود درهم شکن / تا به کام خویش فردا کامرانی باشدت

۷۱ در کدام بیت شاعر از آرایه‌ی تناقض (پارادوکس) بهره برده است؟

- ۱) به فرمان خدا شد پیشوا بر حاضر و غایب / ازو مهتر که بود الحق جهان را در همه جانب
- ۲) ای در کف پیمان‌ت دل حاضر و غایب / ای بر خط فرمانت سر بنده و آزاد
- ۳) حاضر دو شاهزاده و غایب دو پادشاه / شادند هر چهار به دیدار یکدیگر
- ۴) دوست حاضر شده ناخوانده و دشمن غایب / پرورش روح چه کار است امشب؟

۷۲ در همه‌ی ابیات زیر، متناقض‌نما (پارادوکس) وجود دارد، به جز:

- ۱) ز بندگی شما صد هزارم آزادی است / که سلطنت کند آن کاو بود گدای شما
- ۲) به روز افغانی و شب یا ربی داشت / به یمن عشق خوش روز و شبی داشت
- ۳) خامشی از کرده‌های بد به فریادم رسید / بی‌زبانی‌ها زبان عذرخواهی شد مرا
- ۴) دعوی هستی در این میدان دلیل نیستی است / هر که فانی می‌شود موجود می‌دانیم ما

۷۳ در کدام بیت، لف و نشر وجود ندارد؟

۱) از بس قدح کشیدم در کوی می فروشان	هم جامه را دریدم، هم شیشه را شکستم
۲) نکنم میل بدان کس که مرا دیده و دل	از سر جهل پر از آب و ز آتش دارد
۳) خزینه‌ی آب و آتش گشت بر گردون که پنداری	ز خشم خویش و از رحمت مرکب کرد یزدانش
۴) با بی‌خبران بی‌بصران چند توان زیست	در زمهری کوران و کران چند توان بود

آرایه‌های مقابل کدام ابیات، تماماً درست می‌باشد؟ **۷۴**

- الف) می‌نماید که جفای فلک از دامن من
ب) هم گلستان خیالم ز تو پر نقش و نگار
ج) ای آن‌که ره به مشرب مقصود برده‌ای
د) بوی شیر از لب هم‌چون شکرش می‌آید
هـ) چند به ناز پرورم مهر بتان سنگدل
۱) الف، ب، هـ ۲) الف، ج، هـ
- دست کوتاه نکند تا نکند بنیادم
(تشخیص، جناس)
هم مشام دلم از زلف سمن سای تو خوش
(موازنه - تضمین)
زین بحر قطره‌ای به من خاکسار بخش
(تشبیه - تضاد)
گرچه خون می‌چکد از شیوه‌ی چشم سیهش
(استعاره‌ی کنایی - مجاز)
یاد پدر نمی‌کنند این پسران ناخلف
(تلمیح - استعاره‌ی مصرّحه)
۳) ب، ج، د ۴) د، الف، ج

کدام بیت دارای آرایه «الفونشر» است؟ **۷۵**

- ۱) دم پادشاهان امید است و بیم
۲) دو گونش یکی قطره از بحر علم
۳) روی خوب است و کمال و هنر و دانش پاک
۴) چنان کز سنگ و آهن آتش‌سوزان شود پیدا
یکی را سموم و دگر را نسیم
گنه بسیند و پرده پوشد به حلم
لاجرم همّت پاکان دو عالم با اوست
زنی گر هر دو عالم را به هم جانان شود پیدا

در همه ابیات به‌جز بیت آرایه «تضاد» یافت می‌شود. **۷۶**

- ۱) بیار زان می گلرنگ مشکبو جامی
۲) بیا و کشتی ما در شط شراب انداز
۳) ز کوی میکده برگشته‌ام ز راه خطا
۴) عاقبت منزل ما وادی خاموشان است
شرار رشک و حسد در دل گلاب انداز
خروش ولوله در جان شیخ و شاب انداز
مرا دگر ز کرم پاره صواب انداز
حالی غلغله در گنبد افلاک انداز

آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟ **۷۷**

- «دوست دارم شمع باشم در دل شب‌ها بسوزم / روشنی بخشم میان جمع و خود تنها بسوزم»
۱) تشبیه، جناس، تلمیح، مجاز
۲) استعاره، کنایه، پارادوکس، مجاز
۳) تشبیه، استعاره، تضاد، جناس
۴) کنایه، تضاد، ایهام تناسب، حسن تعلیل

در کدام بیت «تشبیه، تضاد، تشخیص، کنایه» دیده می‌شود؟ **۷۸**

- ۱) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد
۲) هر کاو شراب فرقت روزی چشیده باشد
۳) بگذار تا بگریم چون ابر در بهاران
۴) بگذاشتند ما را در دیده آب حسرت
از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران
داند که سخت باشد قطع امیدواران
کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران
گریبان چو در قیامت، چشم گناهکاران

آرایه‌های مقابل هم‌ایات به‌جز بیت کاملاً درست است.

۷۹

- (۱) ز ابله‌ی است که عمر دوباره خواهد خلق
 (۲) پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل
 (۳) در خزان با سرو و نسرنیم، بهاری تازه بود
 (۴) چو روزی ز آغوش دریا برآمد
- که شیب عمر همان باشد و شتاب همان (تضاد، ایهام)
 یک روز خنده کردم و عمری گریستم (تشبیه، تضاد)
 در زمین با ماه و پروین، آسمانی داشتم (تضاد، استعاره)
 شبی هم در آغوش دریا بمیرد (استعاره، تضاد)

۸۰

آرایه‌های «مجاز، واج‌آرایی، لف و نشر، استعاره و موازنه» به‌ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

- (الف) هر نفس از غمزه و خالی چنان
 (ب) گل چو سمن غالیه بر گوش داشت
 (ج) زلف سیه بر سر سیم سپید
 (د) شعر نظامی شکر افشان شده
 (ه) مانند ترازو و گزم من که به بازار
- گشت جهان بابل و هندوستان
 مه چو فلک غاشیه بر دوش داشت
 مشک فشان بر ورق مشک بید
 ورد غزالان غزل خون شده
 بازار همی سازم و بازار ندانم
- (۱) ب، ج، الف، ه، د (۲) ب، الف، ج، د، ه
 (۳) ه، ج، الف، د، ب (۴) ه، الف، ج، د، ب

۸۱

آرایه‌های رباعی زیر، در کدام گزینه کاملاً درست است؟

- «از جرم حضيض خاک تا اوج زحل
 برون جستم ز بند هر مکر و حیل
 (۱) جناس، تشبیه، تضاد، مجاز
 (۳) تشبیه، مجاز، تضاد، تضمین
- کردم همه مشکلات گردون را حل
 هر بند گشاده شد مگر بند اجل»
 (۲) جناس، کنایه، تلمیح، تضمین
 (۴) کنایه، جناس، تشبیه، ایهام

۸۲

آرایه‌های «استعاره، پارادوکس، جناس و مجاز» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) سر تا به قدم تیغ دعاییم و تو غافل
 (ب) چون به مرگ خود بمیریم رحم کن خونم نریز
 (ج) بهر خسی که بار درخت شقاوت است
 (د) زاهدی به میخانه سرخ رو ز می، دیدم
- هان واقف دم باش رسیدیم، رسیدیم
 کز شهیدان تو فردا سرزنش‌ها می‌کشم
 در باغ دین چه با گل و شمشاد کرده‌ای
 گفتمش مبارک باد ارمنی مسلمانی
- (۱) ج، ب، د، الف (۲) ج، د، الف، ب
 (۳) د، الف، ج، ب (۴) د، ب، الف، ج

۸۳

آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

- «چراغ عشق را خیره است چشم عقل‌ها ز آن روست
 (۱) استعاره، تضاد، تشبیه، مجاز
 (۳) حسن تعلیل، تشبیه، تلمیح، مجاز
- که عقل‌ها به کار عشق می‌گردند جاهل‌ها»
 (۲) استعاره، حسن تعلیل، تلمیح، کنایه
 (۴) تشبیه، مجاز، ایهام، کنایه

۸۴

کدام بیت دارای جناس و تضاد و فاقد تشبیه است؟

- (۱) چون شرر انجام ما در نقطه‌ی آغاز بود
 (۲) چون نسوزد جگر سنگ به نومیدی من
 (۳) سنگ و گوهر، دیده‌ی حیران میزان را یکی است
 (۴) نقش حیران را خبر از حالت نقاش نیست
- دیگر از آغاز و از انجام کار ما مپرس
 روی گردانده ز من لاله عذاری که مپرس
 امتیاز کفر و ایمان از من مجنون مپرس
 معنی پوشیده را از صورت دبا مپرس

آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات به جز بیت کاملاً درست است.

- ۱) سالم افزود و شر و شور و شعورم همه را کاست از همه کاستم اما به غم عشق افزودم (واج آرای، تضاد)
- ۲) سبز شد مزرع صبر من و محصول ظفر داد آنچه کشتم به جوانیش به پیرش درودم (تشبیه، تضاد)
- ۳) بود من گر همه اندیشه‌ی این تن که نبودی است گو به سر نگذرد اندیشه‌ای از بود و نبودم (جناس تام، تضاد)
- ۴) رفت در غار غم نیمه‌ای از عمر به غارت وه که سی سال به یک دنده در این غار غنودم (جناس، تشبیه)

در کدام بیت نوع «لف و نشر» با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) آب و آتش بود، آمیخته‌ای از رخ و لب چشم بد دور که بس شعبده‌باز آمده‌ای
- ۲) از لب تو بوالعجب تر پاسخ است کان چنان تلخ است و بر شکر گذشت
- ۳) چو قبا بندی و برقع بگشایی ز دو رخ سرو و گل توبه کنند از کشی و رعنایی
- ۴) چندان که می‌بینم جفا امید می‌دارم وفا چشمانت می‌گویند لا، ابروت می‌گوید نعم

ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های (لف و نشر، مجاز، کنایه، تشبیه، بلیغ، پارادوکس)، در کدام گزینه درست است؟

- الف) دامن کشان گذر ننمودی به خاک من تا جان نازنین ننمودم فدای تو
 - ب) برق عشقت کفر و ایمان مرا یکسر بسوخت کز رخ و گیسو بلای کفر و ایمانم تویی
 - ج) دوش گفתי ماجرای وصل و هجرانت به من هم امید لطف و هم بیم ستم دادی مرا
 - د) من از دو نرگس مست تو چشم آن دارم که آگه از نگه گاه‌گاه من باشی
 - هـ) رنج عشقت راحت هر دردمندی زخم تیغیت مرهم هر دل افگاری
- ۱) ب، الف، ج، د، هـ ۲) ب، د، هـ، الف، ج ۳) ج، الف، د، ب، هـ ۴) ج، د، هـ، ب، الف

در کدام گزینه، همه‌ی آرایه‌های «تشبیه، جناس، متناقض‌نما و مراعات‌نظیر» دیده می‌شود؟

- ۱) تنها نه ز راز دل من پرده برافتاد / تا بود فلک شیوه‌ی او پرده‌داری بود
- ۲) درنگ می‌کشدم، پس شتاب نور کجاست؟ / نشان منزل دل‌های ناصبور کجاست؟
- ۳) سجاده را به سفره، دگر می‌توان فروخت / نان‌پاره‌ای دریغ که مهر نماز شد
- ۴) سرو آزادم و سر بر فلک افراشته‌ام / بی‌ثمر بین که ثمر دارم از این بی‌ثمری

در کدام بیت تناقض وجود ندارد؟

- ۱) بر ماجرای خسرو و شیرین قلم کشید شوری که در میان من است و میان دوست
- ۲) چه تلخ است و چه شیرین، پر از مهر و پر از کین زهی لذت نوشین، زهی لقمه‌ی دندان
- ۳) گفتم که ای جان خود جان چه باشد ای درد و درمان، درمان چه باشد
- ۴) مردگان چمن از دعوت حق زنده شدند کفرهاشان همه از رحمت حق ایمان شد

۹۰ در کدام بیت، کاربرد آرایه ی لفّ و نشر متفاوت است؟

- ۱) گر گریزد عاشق از زاهد عجب نبود که نیست
 - ۲) چو در حضور تو ایمان و کفر راه ندارد
 - ۳) به لباس مرغ و ماهی روم ار به کوه و دریا
 - ۴) اکنون نه مرا کشتی از آن ابرو و مژگان
- الفستی با یکدگر دیوانه و فرزانه را
چه مسجدی چه کنشتی چه طاعتی چه گناهی
تو درآوری به دامن تو درافکنی به شستم
دیری است که من کشته‌ی این تیر و کمانم

۹۱ آرایه‌های درج شده در برابر کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) دست در زلف رسای تو کسی خواهد زد
 - ۲) مرا چون خلیل آتشی در دل است
 - ۳) گرفتم سهل سوز عشق را اول، ندانستم
 - ۴) آخر ای دسته‌ی گل! سوسن باغ که شدی؟
- که سرش را ننهد بر سر هر سودایی: مجاز، تضاد
که پنداری آن شعله بر من گل است: تشبیه، تلمیح
که صد دریای آتش از شراری می‌شود پیدا: پارادوکس، واج‌آرایی
بی تو تاریک نشستم تو چراغ که شدی؟: استعاره، تشبیه

۹۲ در ابیات کدام گزینه آرایه‌ی «تناقض» وجود دارد؟

- الف) ز دست و تیغ او خیزند افزونی و نقصانی
 - ب) صورت پیدایی و پنهانی سازم یکی ست
 - ج) تا بر او پیدا شوم پنهان شود از من همی
 - د) اگر پنهان بود پیدا من آن پیدای پنهانم
 - هـ) تو پنهانی و پیدایی و دشواری و آسانی
- ۱) الف - ب - هـ ۲) ب - ج - د ۳) ب - د - هـ ۴) الف - د - هـ
- ز مهر و کسین او زاینند آسانی و دشواری
هر کجایم چون صدا عریانی پوشیده‌ام
گویی از من آشکارا جان و دل پنهان گرفت
و گرن نادان بود دانا من آن دانای نادانم
تو را این است پیدا تن تو را آن است پنهان جان

۹۳ نوع آرایه‌ی «لفّ و نشر» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) با تابش زلف و رخت ای ماه دل افروز
 - ۲) بر سرو قامتت گل و بادام روی و چشم
 - ۳) کمان و تیر بهر صید دل‌ها
 - ۴) آن که لطف و قهر، او در یک طبیعت آفرید
- از شام تو قدر آید و از صبح تو نوروز
نشنیده‌ام که سرو چنین آورد بری
از آن چشم و از آن ابرو گرفته‌ست
آب و آتش را به قدرت داد با هم التیام

۹۴ در همه‌ی ابیات به‌استثنای بیت: آرایه‌ی متناقض نما وجود دارد.

- ۱) بی‌قیمتی ما ز گرانمایگی ماست
 - ۲) ره رستگاری در افکندگی است
 - ۳) در ره عشق مسلمان نتوان گفت او را
 - ۴) آه گاه از دل زداید زنگ و گه زنگ آورد
- کاین چرخ فرومایه ندارد ثمن ما
که خورشید جمع از پراکندگی است
که به کفر سر زلفت نبود ایمانش
ابرها از باد جمع و گه پریشان می‌شود

۹۵

در کدام رابطه‌ی لف و نشر، رابطه‌ی مفعول و فعل است؟

- ۱) ای نور چشم مستان، در عین انتظارم
 - ۲) به تیغ از غرض برندارند چنگ
 - ۳) دانش و خواسته است نرگس و گل
 - ۴) معنی آب زندگی و روضه‌ی ارم
- چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان
که پرهیز و عشق آبیگینه است و سنگ
که به یک جای نشکفند به هم
جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست؟

۹۶

در کدام گزینه آرایه‌ی «تناقض» به کار رفته است؟

- ۱) چشمت خوش است و بر اثر خواب خوش‌تر است
 - ۲) شمعی به پیش روی تو گفتم که برکنم
 - ۳) دوش آرزوی خواب خوشم بود یک زمان
 - ۴) زآن سوی بحر آتش اگر خوانی‌ام به لطف
- طعم دهانت از شکر ناب خوش‌تر است
حاجت به شمع نیست که مهتاب خوش‌تر است
امشب نظر به روی تو از خواب خوش‌تر است
رفتن به روی آتشم از آب خوش‌تر است

۹۷

در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی آرایه‌ی متناقض نما دیده می‌شود.

- ۱) دلی طلب کن بیمار کرده‌ی وحدت
 - ۲) چو «خواجه» گر اهل دلی، جان بیاز
 - ۳) زخم شمشیر تو را مرهم جان ساخته‌ایم
 - ۴) عجز و قدرت نشود مانع بی‌باکی عشق
- چو چشم دوست که بیماری است عین شفا
که مردن بر دوستان، زندگی است
لیکن از درد دل خسته، به جان آمده‌ایم
خانه‌ی شاه و گدا در ده سیلاب یکی است

۹۸

در کدام بیت بیشترین آرایه‌های تضاد وجود دارد؟

- ۱) شور فرهادم به پرسش سر به زیر افکنده بود
 - ۲) قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌یابم
 - ۳) شیرین ننماید به دهانش شکر وصل
 - ۴) گردون مرا زمحننت هستی رها نخواست
- ای لب شیرین جواب تلخ سربالا چرا
تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم
آن را که فلک زهر جدایی بچشاند
مرگم رسیده بود ولیکن خدا نخواست

۹۹

در کدام بیت، آرایه‌ی تناقض به کار رفته است؟

- ۱) شنیدم کز برای هر شبی روزی مقرّر شد
 - ۲) مگر از پرده بیرون آمد آن شوخ پری پیکر
 - ۳) من از بد عهدی سنگین دلان هرگز نمی‌نالم
 - ۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را
- ندانم روز کی خواهد شدن شب‌های هجرانم
که یکسر آشکارا شد همه اسرار پنهانم
اگر سست است اقبالم ولی سخت است پیمانم
اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم

۱۰۰

در کدام بیت آرایه‌ی تناقض وجود ندارد؟

- ۱) تو نه مثل آفتابی که حضور و غیبت افتد
 - ۲) گوش ترحمی کو کز ما نظر نبود
 - ۳) فلک در خاک می‌غلطد از شرم سرافرازی
 - ۴) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای
- دگران روند و آیند و تو هم چنان که هستی
دست غریق یعنی فریاد بی صدایم
اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را
من در میان جمع و دلم جای دیگر است

۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

مجاز (بیت «ج»): سر (دوم) مجاز از قصد و نیت

استعاره با ذکر مشبّه (بیت «د»): بیداد فلک / جگرگاہ زمین

متناقض‌نما (بیت «ب»): با وجود صد دیده‌ی روشن، کور بودن

کنایه (بیت «الف»): در پرده بودن کنایه از پوشیدگی / بی‌پرده بودن کنایه از آشکاری

۲) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سوال و بیت گزینه‌ی ۴: تلاش‌های من (شاعر) همواره برای نفع

رساندن به مردم بوده و خودم هیچ‌گاه به دنبال نفع شخصی نبوده‌ام. در بیت صورت سوال شاعر از تصویر سوختن شمع و در بیت گزینه‌ی ۴ از خم شدن کمان برای بیان این مفهوم کمک گرفته است.

۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

بیت الف: مجاز: «جام» مصراع دوم، مجاز از محتویات درون جام است / تشخیص: «جگر تشنه‌ی عشق بودن جام (خاک صحیح است و نه جام) است» استعاره و تشخیص است.

بیت ب: فاقد لف و نشر و موازنه

بیت ج: موازنه دارد. کلمات دو مصراع دوبه‌دو دارای سجع متوازن یا متوازی هستند. / فاقد تشخیص در این بیت، «جامه‌ی فانوس» به معنای «پوشش فانوس» است و جامه به معنای لباس انسان نیست.

بیت د: جناس: «در» و «درج» (این کلمه به صورت دُرَج (نوعی جعبه کوچک برای وسایل زینتی) هم قابل خواندن است اما در این بیت به این معنا قابل فهم نیست فلذا همان کلمه‌ی «دُرَج» صحیح به نظر می‌رسد)، «در» و «سر» هم جناس دارند / کنایه: «ترک سر» کنایه از فدا شدن و جان باختن است.

۴) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۶۰)

۵) گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: لف و نشر دارد اما تشبیه ندارد.

گزینه‌ی ۲: تشبیه دارد اما لف و نشر ندارد.

گزینه‌ی ۳: تشبیه دارد اما لف و نشر برقرار نیست.

گزینه‌ی ۴: نیمه‌ی سرخ سیب مانند گل (گل سرخ) بود و نیمه‌ی زرد سیب مانند زعفران بود: مشبّه‌ها لف را تشکیل داده‌اند و مشبّه‌ها نشر را ← لف و نشر بر پایه تشبیه است.

۶) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از ماه تا ماهی تلمیح به افسانه‌ای قدیمی دارد. ماه اوج کائنات و ماهی در این افسانه فرود

هستی است و در این معنا متضاد هستند. «ماهی - ماهی» در دو مصراع معانی متفاوت دارند (ماه هستی، ماهی درون آب) و جناس همسان دارند. «ماه - ماهی» جناس ناهمسان دارند.

۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 بررسی آرایه‌ها به ترتیب: یک) دو تناقض (در بند تو آزاد بودن - پادشاهی که اسیر توست)
 دو) استعاره و تشخیص (عقل) تناقض (عقل دیوانه شدن) جناس (بر - سر) مجاز (سر به معنی اندیشه و قصد)
 سه) تضاد (برود - نرود): توجه: نهاد برود (هر آنچه غیر از بار غم یار است) نهاد نرود (بار غم) لذا آرایه‌ی تضاد پدید می‌آید. جناس (برود - نرود)
 چهار) تناقض (تیز خرامیدن) استعاره و تشخیص (موج ز خود رفته‌ای)
- ۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در این بیت لف و نشر مرتب وجود دارد و در سایر ابیات لف و نشر نامرتب یا مشوش به چشم می‌خورد.
- ۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تناقض: این که پست بودن در کوی معشوق، منصب عالی به شمار بیاید.
 پایه‌های آوایی ناهمسان: مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن
- ۱۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تناقض: در عین «از میانِ خلق بودن»، «بر کرانه بودن»
 اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: ____
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱) تناقض: سرچشمه‌ی نوش داشتن از هر نیش
 اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای دهم مصراع اول (ی) / هجای یازدهم مصراع دوم (م)
 ۲) تناقض: این که خرابی، معمار باشد.
 اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای دوازدهم مصراع اول (ی) / هجای نهم مصراع دوم (ر)
 ۴) تناقض: این که سپر انداختن، سپر باشد.
 اختیار بلند در نظر گرفتن مصوت کوتاه: هجای سوم مصراع اول (ر)
- ۱۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه لف و نشر از نوع «مرتّب» است: شب (لفّ ۱)، روز (لفّ ۲) / ماه (نشر ۱)، خورشید (نشر ۲)
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱) تناقض: این که شاعر از ویرانی عشق آباد باشد.
 ۲) تلمیح: اشاره به داستان شیرین و فرهاد
 ۳) تضمین: استفاده از بیت سعدی در غزل حافظ
- ۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پارادوکس (ب): این که عزّت، با خذلان (خواری) بیشتر شود.
 مراعات نظیر (د): پا، دست / مور، سلیمان / گنج، مسند، سلیمان
 تضاد (ج): دور ≠ نزدیک
 تلمیح (الف): اشاره به داستان لیلی و مجنون
 لفّ و نشر (ه): چشم (لفّ ۱)، گوش (لفّ ۲) / دیدار (نشر ۱)، پند (نشر ۲)
- ۱۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. لفّ و نشر مشوش: چشم (لفّ ۱)، سر (لفّ ۲) / دست (نشر ۲)، غمز (نشر ۱)
 در سایر گزینه‌ها، لفّ و نشر از نوع «مرتّب» است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۱) زلف (لفّ ۱)، رخ (لفّ ۲) / شام (نشر ۱)، صبح (نشر ۲)
 ۲) پسته (لفّ ۱)، بادام (لفّ ۲) / بوی (نشر ۱)، غمزه (نشر ۲)
 ۳) ابرو (لفّ ۱)، نرگس (لفّ ۲) / کمان (نشر ۱)، ناوک (نشر ۲)

۱۵) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تکرار (بیت «ب»): ما، خون

جناس (بیت «الف»): روان و روا

تشبیه (بیت «ها»): ابرو به قامت

کنایه (بیت «ج»): به دست آمدن کنایه از کسب کردن و در اختیار گرفتن و بهره‌مند شدن

تضاد (بیت «د»): برخاستن ≠ برنخاستن

۱۶) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشبیه: تشبیه معشوق به مهر (خورشید)

جناس: مهر (خورشید) و مهر (محبت) (جناس تام) / بدیدم و ندیدم (جناس ناقص)

واج آرایی: تکرار صامت‌های «ر»، «د» و «م»

تضاد: بدیدم ≠ ندیدم

۱۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها در گزینه‌ی (۲):

تناسب: دست، دل، دیده، رخسار/نقش، لوح

تشبیه فشرده: لوح دل و دیده (اضافه‌ی تشبیه‌ی)

تضاد: شستم ≠ نشستم

نغمه‌ی حروف: تکرار صامت‌های «د»، «س» و «ش»

کنایه: دست شستن کنایه از ترک کردن و قطع امید کردن/نقش از لوح دل و دیده نشستن کنایه از فراموش نکردن

۱۸) گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

زلف و رخ (لف)، سال و مه (نشر)

زلف به سال و رخ به ماه تشبیه شده است.

در سایر مصرع‌ها لف و نشر وجود ندارد و حلقه زلف دو تا و جعد سمن سا تشبیه دارد.

۱۹) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ایهام تناسب: «بازنمایی» معنای اصلی: نشان بدهی، معنای دیگر هم «باز کنی» است که با

لغت «در» در مصراع اول رابطه دارد (باز کردن در). [در واژه‌ی «رقیب» آرایه‌ی «ایهام» وجود دارد: ۱- رقیب و

حریف عشقی ۲- مراقب، نگهبان (نگهبان‌خانه‌ی معشوق)] / حسن تعلیل: -

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: ایهام: نگران: ۱- نگرنده، مشاهده‌کننده و بیننده ۲- مضطرب و پریشان / کنایه: «انگشت‌نما بودن» کنایه از:

مشهور و معروف بودن (= تابلو بودن)

گزینه‌ی ۳: اغراق: اغراق در شیرینی دهان و لب معشوق؛ به گونه‌ای که حتی اگر سخن تلخ و گزنده بر لبانش جاری

شود، به واسطه‌ی لب‌های شیرینش، شیرین می‌گردد. / حس آمیزی: سخن تلخ (سخن: حس شوایی / تلخ: حس

چشایی)

گزینه‌ی ۴: لف و نشر مرتب: در اندیشه [را] بستم؛ که (: زیرا که) تو زیباتر از آنی که وصف کنم؛ و قلم و هم را

شکستم؛ که (: زیرا که) تو زیباتر از آنی که بیان کنم.

۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جناس تام (همسان): [دقت کنید که لغت «فرق» در هر دو بیت به یک معنا آمده است.] / تشبیه: - [«تیغ هلاک» به معنای «تیغ هلاک‌کننده، تیغ مختص هلاک کردن» و از نظر دستوری، اضافی اختصاصی است نه اضافی تشبیهی (تشبیه بلیغ اضافی) / این‌که تیغ بر فرق شاعر فرود می‌آید و موجب هلاک او می‌شود، نشان می‌دهد که «هلاک» به «تیغ» تشبیه نشده تا بتواند چون تیغی بر فرق شاعر وارد شود.]
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تشبیه (تشبیه بلیغ اضافی): مرغ دل (مشبه: دل / مشبه‌به: مرغ) / مجاز: «سر» مجاز از «قصد، تصمیم، اندیشه، فکر»

گزینه ۳: اغراق: اغراق در زیبایی فراوان پسر (معشوق یا ممدوح شاعر)، به گونه‌ای که زیباتر از یوسف (ع) است و حتی حضرت یعقوب (ع) هم با دیدن زیبایی او، به یوسف (ع) بی‌توجه می‌شود و جمال یوسف، از چشمش می‌افتد. (یوسف (ع) در نظرش بی‌ارزش و بی‌اعتبار می‌شود.) / کنایه: «از نظر افتادن» کنایه از «بی‌ارزش و بی‌اعتبار شدن»
گزینه ۴: لف و نشر مرتب: در شام (شاهنگام)، زان زلف؛ در کفر به سر بردم (= به واسطه‌ی عشق‌ورزی به زلف سیاه معشوق، گویی به کفر توجه داشتم و کفر می‌ورزیدم) و این، زانربندی است؛ و در سحر (: صبحگاه)، زان رخ، در این به سر بردم (= به واسطه‌ی عشق‌ورزی به رخ زیبا و درخشان معشوق، گویی به دین توجه داشتم و دینداری می‌کردم) و این، تسبیح‌خوانی [و عبادت] است. / تضاد: شام ≠ سحر؛ کفر = دین؛ زانربندی ≠ تسبیح‌خوانی

۲۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معمور: آبادان - لف: پیچیدن - چارق: نوعی کفش - ارغنون: نوعی ساز

۲۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

جناس تام (بیت ه): شور (هیجان)، شور (نوعی مزه)
مجاز (بیت ج): سر (دوم) مجاز از قصد و نیت
استعاره با ذکر مشبه (بیت د): بیداد فلک / جگرگاه زمین
متناقض‌نما (بیت ب): کور بودن با وجود برخورداری از صد دیده‌ی روشن
کنایه (بیت الف): در پرده بودن کنایه از پوشیده بودن و بی‌پرده بودن کنایه از آشکار بودن

۲۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مصراع اول: مجموع پریشانی: پارادوکس (متناقض‌نما)، (مصراع اول مصوت - چند بار تکرار شده است: واج‌آرایی)

۲۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آرایه‌های مقابل ابیات گزینه ۱، ۲ و ۳ درست است.

گزینه ۱: محرم بودن و رفتن باد صبح، تشخیص است.
گزینه ۲: آتش گلستان می‌شود، تلمیح به گذر ابراهیم از آتش دارد.
گزینه ۳: سر (سر سودا) در مصراع اول، مجاز از اندیشه است.

۲۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) تلمیح: تلمیح به داستان حضرت یوسف و حضرت یعقوب.
ب) پارادوکس: تناقض در باده مستانه نوشیدن و با خبر شدن.
ج) تشبیه: میدان غم: تشبیه غم به میدان.
د) استعاره: دست همت تشخیص (استعاره) دارد.
ه) کنایه: خاک بر سر کسی یا چیزی کردن کنایه از بی‌ارزش نمودن و تحقیر کردن چیزی

۲۶

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 دلم که بسته ... تشبیه دل به کبوتر / زلف مجاز از معشوق
 ۱- تکرار: سیه / لف و نشر ندارد.
 ۳- پارادوکس: دردها دادی و درمانی هنوز / استعاره ندارد.
 ۴- تلمیح به شیر خدا (حضرت علی (ع)) و رستم دستان / تضاد ندارد.

۲۷

- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
 پارادوکس: دیوانه شدن عقل
 تشخیص: عقل دیوانه شد.
 کنایه: گوشه گرفتن
 استعاره: سلسله مشکین استعاره از مو و زلف

۲۸

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 (لف: دیر - حرم)، (نشر: ترسا - مؤمن) / بت: استعاره از معشوق در سایر ابیات هر دو آرایه با هم وجود ندارد.
 ۱- استعاره دارد (لعل)
 ۳- لف و نشر دارد. دل و دست (لف)، بخور، ببخش (نشر)

۲۹

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 «بنشین و برخیز»، «بنشینم و برخیزم» تقابل معنایی دارند و این تقابل سبب التذاذ ذهن می‌شود.

۳۰

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
 ۱: تضاد: در نظر دارم که وقتی بیایی غم‌هایم را به تو بگیرم ولی وقتی می‌آیی غم‌هایم از بین می‌روند.
 ۲: تناقض: لذت بیماری.
 ۳: تناقض: زابل کننده عقل، عقل و فرزانیگی می‌آورد.
 ۴: تناقض: شکسته‌ای که به صد هزارد درست می‌ارزد.
 تضاد: شکسته و درست

۳۱

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پ: مستی: لف ۱ / پاکی: لف ۲
 چشم: نشر ۱ / اشک: نشر ۲
 تضاد: مستی و پاکی
 ت: زلف: لف ۱ / بناگوش: لف ۲
 روز: نشر ۲ / شب: نشر ۱
 تضاد: روز و شب
 ث: مصراع اول: عفو: لف ۱ / خشم: لف ۲
 روز: نشر ۱ / شب: نشر ۲
 مصراع دوم: مهر: لف ۱ / کین: لف ۲
 شاهد: نشر ۱ / سم: نشر ۲
 تضاد: عفو و خشم - روز و شب - مهر و کین - شاهد و سم
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «الف»: قد: لف ۱ / رخ: لف ۲ / چشم: لف ۳
 سرو: نشر ۱ / گل: نشر ۲ / بادام: نشر ۳
 گزینه‌ی «ب»: تضاد: کاه و کوه

۳۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. الف: مستی: لف ۱ / پاکی: لف ۲

چشم: نشر ۱ / اشک: نشر ۲

ب: لب ضحاک: لف ۱ / چشم فتان: لف ۲

کید: نشر ۱ / سحر: نشر ۲

ج: مصراع اول: عفو: لف ۱ / خشم: لف ۲

روز: نشر ۱ / شب: نشر ۲

مصراع دوم: مهر: لف ۱ / کین: لف ۲

شهد: نشر ۱ / سم: نشر ۲

ت: خال: لف ۱ / خط: لف ۲

دام: نشر ۲ / دانه: نشر ۱

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «پ»: تضاد: برود و نرود

گزینه‌ی «ث»: تضاد: بنشست و برخاست

۳۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. الف: تضاد: شادی غم

پ: تضاد: می‌رود و نمی‌رود

ت: تضاد: بنشین و برخیز

ج: آب و آتش

ب: تناقض: ساکن روان

ث: تناقض: فریاد بی صدا

۳۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. الف: فرزند: لف ۱ / زن: لف ۲

خون: نشر ۱ / مغز: نشر ۲

پ: لب ضحاک: لف ۱ / چشم فتان: لف ۲

کید: نشر ۱ / سحر: نشر ۲

ث: مصراع اول: عفو: لف ۱ / خشم: لف ۲

روز: نشر ۱ / شب: نشر ۲

مصراع دوم: مهر: لف ۱ / کین: لف ۲

شهد: نشر ۱ / سم: نشر ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «ب»:

زلف: لف ۱ / بناگوش: لف ۲

صبح: نشر ۲ / شام: نشر ۱

گزینه‌ی «ت»:

آب زندگی: لف ۱ / روضه ارم: لف ۲

طرف جویبار: نشر ۲ / می خوشگوار: نشر ۱

۳۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ب: دست: لف ۱ / زبان: لف ۲
 هر چه بدانی مگوی: نشر ۲ / هر چه توانی مکن: نشر ۱
 ب: خال: لف ۱ / خط: لف ۲
 دام: نشر ۲ / دانه: نشر ۱
 ث: آب زندگی: لف ۱ / روضه ارم: لف ۲
 طرف جویبار: نشر ۲ / می خوشگوار: نشر ۱
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «الف»: قبض: لف ۱ / بسط: لف ۲
 گریه مینا: نشر ۱ / خندیدن ساغر: نشر ۲
 گزینه‌ی «ت»: نازش: لف ۱ / نالش: لف ۲
 اقبال: نشر ۱ / ادبار: نشر ۲

۳۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ب: فرو رفت: لف ۱ / بر رفت: لف ۲
 به ماهی: نشر ۱ / بر ماه: نشر ۲
 ب: رخشیدن برق: لف ۱ / جوش باران: لف ۲
 رحمت چه فزون: نشر ۲ / غضب چه بسیار کم: نشر ۱
 ت: دست با رحم: لف ۱ / تیغ بی رحم: لف ۲
 زرافشان: نشر ۱ / سرافشان: نشر ۲
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «الف»: این بیت تضاد دارد. من زمین گیر و سنگین هستم ولی تو سبک سیر هستی.
 گزینه‌ی «ث»: بیت تضاد دارد. کاه و کوه

۳۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ب: تضاد: شب و روز
 ت: آسمان مرواریدهای باران نثار زمین می‌کند و در مقابل زمین گرد و غبار به آسمان می‌فرستد.
 ث: دو بیت این گزینه از نظر معنی در تقابل هستند.
 تیز طبع و کاهل هم باهم تضاد دارند.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «الف»: این بیت تناقض دارد. (نیک بد کردی)
 گزینه‌ی «پ»: در وطن خویش غریب تناقض دارد.

۳۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لب‌های شیرین: لف ۱ / تلخ پاسخ: لف ۲

درد: نشر ۲ / درمان: نشر ۱

تضاد: تلخ و شیرین - درد و درمان

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

تضاد: پختگان و خام

گزینه‌ی «۳»:

تضاد: شادی و غم

گزینه‌ی «۴»:

سنگ: لف ۱ / دربان: لف ۲

گریبان: نشر ۲ / دامن: نشر ۱

۳۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

لف و نشر: آینه: لف ۱ / ترازو: لف ۲

خמוש: نشر ۱ / گویا: نشر ۲

تضاد: خמוש و گویا

پارادوکس: یار هم خاموش و هم گویا است.

۴۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۴۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. لف و نشر مرتب دارد.

زیب فلک: لف ۱ / زیت دهر: لف ۲

مه روی تو: نشر ۱ / اشک چو پروین: نشر ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

لب‌های شیرین: لف ۱ / تلخ پاسخ: لف ۲

درد: نشر ۲ / درمان: نشر ۱

گزینه‌ی «۲»:

پروانه: لف ۱ / شمع: لف ۲ / گل: لف ۳

افروختن: نشر ۲ / سوختن: نشر ۱ / جامه دریدن: نشر ۳

گزینه‌ی «۴»:

مرغ: لف ۱ / ماهی: لف ۲

دریا: نشر ۲ / مرغزار: نشر ۱

۴۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لف و نشر مشوش دارد.

چکد آب: لف ۱ / بیارد خون: لف ۲

مژه: نشر ۲ / ابر بهار: نشر ۱

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»:

چشم: لف ۱ / لب: لف ۲

مست: نشر ۱ / میگون: نشر ۲

گزینه‌ی «۳»:

خط: لف ۱ / رخ: لف ۲

کفر: نشر ۱ / ایمان: نشر ۲

گزینه‌ی «۴»:

جبین: لف ۱ / زلف: لف ۲ / رخسار: لف ۳ / لب: لف ۴

مه: نشر ۱ / شب: نشر ۲ / گل: نشر ۳ / می احمر: نشر ۴

۴۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تضاد: دیر و زود

تناقض: هر چه قدر زود بیایی دیر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: تناقض ← برافروختن چراغ از باد در حالی که باد عامل خاموشی چراغ است.

گزینه‌ی «۳»: تناقض ← دم مسیحایی داشتن و کشتن. (دم مسیحایی شفا بخش است)

گزینه‌ی «۴»: تناقض ← هر جایی بودن و رخساره به کس ننمودن.

۴۴

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف: مگس و سیمرغ با هم تضاد دارند.

ت: دل در عین حال هم جمع و هم پریشان است.

پ: چشم: لف ۱ / لب: لف ۲

مست: نشر ۱ / میگون: نشر ۲

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «ب»: این بیت هر دو آرایه تضاد و پارادوکس را دارد.

تضاد: گویا و خاموش - پیدا و پنهان

تناقض: خاموش گویا - پیدای پنهان

۴۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نازش: لف ۱ / نالش: لف ۲
 اقبال: نشر ۱ / ادبار: نشر ۲
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «۱»:

قد: لف ۱ / رخ: لف ۲ / زلف: لف ۳
 گلبرگ: نشر ۲ / سرو: نشر ۱ / سنبل: نشر ۳
 گزینه‌ی «۳»:

زلف: لف ۱ / بناگوش: لف ۲
 صبح: نشر ۲ / شام: نشر ۱
 گزینه‌ی «۴»:

روی: لف ۱ / چشم: لف ۲
 گهر می‌ریزد: نشر ۲ / زو می‌زند: نشر ۱

۴۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لف و نشر مشوش
 بینم: لف ۱ / بشنوم: لف ۲
 سمع: نشر ۲ / بصر: نشر ۱
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «۲»:

گسسته: لف ۱ / شکسته: لف ۲
 پر: نشر ۱ / پا: نشر ۲

گزینه‌ی «۳»:

آینه: لف ۱ / ترازو: لف ۲
 خموش: نشر ۱ / گویا: نشر ۲
 گزینه‌ی «۴»:

فرو شد: لف ۱ / بر شد: لف ۲
 بن نیزه: نشر ۱ / قبه بارگاه: نشر ۲

۴۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این بیت دارای تضاد معنوی است. در نظر دارم که وقتی بیایی غم‌هایم را با تو بگویم ولی
 وقتی می‌آیی همه غم‌ها از بین می‌روند.
 تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه‌ی «۱»: دلارامی که آرام را برده است.
 گزینه‌ی «۲»: طهارت با می که عین نجاست است.
 گزینه‌ی «۴»: نی هم زهر و هم پادزهر است.

- ۴۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت ۲ دارای آرایه متناقض نماست. (بسته و در عین حال رسته بودن) تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه‌ی «۱»: دوستان و دشمنان - مرگ و زندگی تضاد دارند.
- گزینه‌ی «۳»: کلمات دیر، زود و بسته و گسسته با هم تضاد دارند.
- گزینه‌ی «۴»: کلمات عمارت و ویرانی تضاد دارند.
- ۴۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت ۴ دارای آرایه تضاد است. تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه‌ی «۱»: لف و نشر مرتب
چنگ: لف ۱ / جام: لف ۲
بنواز: نشر ۱ / بگردان: نشر ۲
گزینه‌ی «۲»: لف و نشر مرتب
زیب فلک: لف ۱ / زینت دهر: لف ۲
مه روی تو: نشر ۱ / اشک چو پروین: نشر ۲
گزینه‌ی «۳»: لف و نشر مشوش
روی: لف ۱ / چشم: لف ۲
گهر می‌ریزد: نشر ۲ / زر می‌زند: نشر ۱
- ۵۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: زلف و خال ← دام و دانه ← مرتب
گزینه ۲: روز و شب ← روم و زنگ ← مرتب
گزینه ۳: ظالمان، مظلوم ← مور و مار ← مشوش
گزینه ۴: جفا و وفا ← چشم می‌گوید لا و ابرو می‌گوید نعم ← مرتب
- ۵۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اینکه قند و زهر یکی باشد، متناقض نماست.
- ۵۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
- الف) مجاز: آتش ≈ شور و عشق / دل ≈ کل وجود شاعر / حرف ≈ سخن
ب) تشخیص: جان‌بخشی به باد صبا
ج) تشبیه: آتش عشق
د) تضاد: سوختگان ≠ خامان
ه) تناسب: دهان، کام، زبان، سخن
- ۵۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
با لب خاموش سخن گفتن متناقض نما است.
- ۵۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. الف) بیخ ورع: اضافه استعاری
ب) هجر و وصل تو دیدم چه جای موت و اعادت: لف و نشر مرتب
ج) صید کردی: کنایه از عاشق کردی، اسیر عشق کردی
د) سرو قامت تو: قامت تو (مشبه)، سرو (مشبه‌به)

- ۵۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۱: «سر» مجاز از «قصد و اندیشه» / «شاهباز» استعاره از «معشوق» / «مگس» استعاره از «عاشق» / «یار، یارا»: جناس، «شاهباز، مگس»: تضاد
- ۵۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترتیب ابیات: ب، ج، د، الف
 «ب»: تناقض: به انفاس عیسوی یار را بکشت. / «ج»: «سر» مجاز از «اندیشه، قصد» / «د»: جناس تام: هستی (آنچه هست)، هستی (تا زنده می‌باشی) / «الف»: کنایه: زمام دل به کسی دادن (عاشق کسی شدن)
- ۵۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۱، لف و نشر مشوش وجود دارد: سر، دست: (لف) - جود، سجود
 ۲ ۱ ۲ ۱
 ← ← ← ←
 (نشر) در سایر ابیات لف و نشر مرتب است.
- ۵۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 بیت «د» تلمیح به آیهی (یسبح لله ما فی السموات و ما فی الارض)
 بیت «ج» تضاد ← زشت و زیبا
 بیت «ب» تشبیه ← گل باغ آشنایی
 بیت «الف» جناس ← دوستان، دستان
- ۵۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 گزینه ۱: خراب‌آباد
 گزینه ۲: با لب خاموش سخن گفتن
 گزینه ۴: آتش سرد
- ۶۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آرایه‌های سایر ابیات:
 گزینه ۱: تضاد: کوشش ≠ خفتگی
 گزینه ۳: اشاره به داستان حضرت موسی (ع) و گذر از نیل و ابراهیم (ع) بر آتش
 گزینه ۴: تشخیص: دعوت کردن و به سنگ راندن توسط کوه
- ۶۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 گزینه ۱: شب و روز (لف) - روی و زلف (نشر) ← مشوش
 گزینه ۲: موی سفید و دل سیاه (لف) - لیل و نهار (نشر) ← مشوش
 گزینه ۳: زلف و لب (لف) - مشک و شکر (نشر) ← مرتب
 گزینه ۴: چشم و دهن (لف) - پسته و بادام (نشر) ← مشوش
- ۶۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت «آبادی خراب» مفهومی متناقض‌نماست.
- ۶۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۳ آرایه‌ی لف و نشر وجود ندارد. در سایر ابیات این آرایه موجود است.
 (گاهی - افزایشی: لف، سود و زیان: نشر) (زلف و روی: لف - شب و مهتاب: نشر) (اشک و آه: لف - آتش و سیلاب: نشر)
- ۶۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در مصراع اول جمع و پریشان ← تضاد، مصراع دوم «مجمع پریشانی» پارادوکس

- ۶۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
الف) نرگس استعاره از چشم
ب) نوش و نیش: جناس
ج) آرایه‌ی موازنه مشهود است.

۶۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است (شب و روز: تضاد) (من و تن: جناس) (شمع: استعاره از یار و معشوق)

- ۶۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۴: این‌که شکستن موج باعث رسیدن به دریا می‌شود و ترک سلامتی باعث رسیدن به سلامتی می‌شود، متناقض‌نماست.
نکته: وجود آرایه‌ی «تضاد» در گزینه‌های ۲ و ۳، نکته‌ی انحرافی تست است.

- ۶۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۱: از آب سوختن
گزینه‌ی ۳: خراب‌آباد
گزینه‌ی ۴: جمعیت (آرامش) از دل ویران کسب کردن

- ۶۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
استعاره‌ی «ج»: کاروان‌سرا (دنیا)
تضاد «الف»: بیداد ≠ داد
جناس «ب»: باد و باغ
تشبیه «د»: جسم به کوزه / آب اجل

۷۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مصراع دوم ← متناقض‌نما / مصر وجود، زندان دنیا ← تشبیه / است، نیست ← تضاد

- ۷۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح می‌باشد.
حاضر و غایب بودن در یک زمان و بنده و آزاد بودن متناقض‌نماست.
در سایر گزینه‌ها حاضر و غایب با هم جمع نشده‌اند که تناقضی ایجاد شود.

۷۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- ۷۳ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. ابیات همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ۱ لف و نشر دارند.
گزینه‌ی ۲: دیده، دل (لف)، آب و آتش (نشر)
گزینه‌ی ۳: آب، آتش (لف)، خشم و رحمت (نشر) لف و نشر مشوش است.
گزینه‌ی ۴: بی‌خبران، بی‌بصران (لف)، کوران و کران (نشر) لف و نشر مشوش است.

- ۷۴ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. آرایه‌های مقابل ابیات الف، ج، هـ، تماماً درست است.
بیت الف: جفای فلک و دست جفا: تشخیص - نگند و نکند: جناس ناقص بیت ج: مشرب مقصود: تشبیه - بحر و قطره: تضاد بیت هـ: مصرع دوم تلمیح به داستان یوسف دارد - بتان: استعاره‌ی مصرحه از معشوقان بیت ب: نه موازنه دارد نه تضمین بیت د: کنایه دارد اما استعاره‌ی کنایی و مجاز ندارد.

۷۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. امید: لف اول با نسیم: نشر دوم / بیم: لف دوم با سموم: نشر اول / لف و نشر مشوش

۷۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه (۲): شیخ و شاب / گزینه (۳): خطا و صواب / گزینه (۴): خاموش و غلغله

- ۷۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
دوست دارم مثل شمع باشم: تشبیه/دل شب: اضافه استعاری/جمع و تنها: تضاد/شمع و جمع: جناس ناقص اختلافی
- ۷۸ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.
صبح و شام: تضاد / صبح مانند شام: تشبیه / ای صبح: تشخیص / جانم به طاقت آمد: کنایه
گزینه‌ی (۲): شراب فرقت: تشبیه / مصراع اول: کنایه، واج آرایبی صامت «ش»
گزینه‌ی (۳): چون ابر بهاران: تشبیه / ناله کردن سنگ: تشخیص و اغراق / واج آرایبی مصوت «آ»
گزینه‌ی (۴): مانند چشم گناهکاران: تشبیه / دیده و آب و گریان: تناسب / مصراع اول: کنایه
- ۷۹ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی (۱) شیب و شباب: تضاد و بیت فاقد آرایه‌ی ایهام است.
گزینه‌ی (۲) خندیدن و گریستن: تضاد، گلاب سرشکم: تشبیه، من چو گل: تشبیه
گزینه‌ی (۴) روزی و شبی: تضاد، آغوش دریا: اضافه‌ی استعاری
- ۸۰ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. الف) از غمزه بابل گشت و از خال هندوستان: لف و نشر مرتب
ب)

موازنه	}	گوش	بر	سمن	چو	گل
		داشت	دوش	بر	غالیه	چو

ج) صامت «س» چندین بار تکرار شده است: واج آرایبی. د) غزالان ← استعاره مصرحه
ه) گزینه: مجاز از ابزار گز کردن (آئیه)
- ۸۱ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. اوج و حسیض: تضاد، گردون: مجاز از مردم گردون، حل و زحل: جناس ناقص
افزایشی، بند مکر: اضافه‌ی تشبیهی.
- ۸۲ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. الف) جناس: قدم و دم (ب) فردا: مجاز از روز قیامت
ج) خس و گل و شمشاد: استعاره
د) ارمنی مسلمانی: پارادوکس
- ۸۳ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. چراغ عشق: تشبیه، چشم عقل: اضافه‌ی استعاری، عقل: مجاز از انسان‌های عاقل، عشق
و عقل: تضاد
- ۸۴ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۴ جناس و تضاد وجود دارد اما بیت فاقد تشبیه است.
نقش و نقاش: جناس ناقص اختلافی است. صورت و معنی: تضاد هستند. در بیت تشبیهی دیده نمی‌شود.
گزینه‌ی ۱: تشبیه دارد (چون شرر)، تضاد (آغاز و انجام) دارد. ولی جناس ندارد.
گزینه‌ی ۲: تشبیه دارد. (لاله عذار) گزینه‌ی ۳: تضاد دارد (کفر، ایمان) (سنگ، گوهر)
- ۸۵ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.
گ (۱) مصراع اول صامت «ش» تکرار شده است، واج آرایبی، کاستن و افزودن: تضاد
گ (۲) مزرع صبر و محصول ظفر: اضافه‌ی تشبیهی (تشبیه)، جوانی و پیری: تضاد
گ (۳) بود و نبود: تضاد، بیت فاقد آرایه‌ی جناس تام است.
گ (۴) غار غم: اضافه‌ی تشبیهی، غار و غارت: جناس ناقص افزایشی
- ۸۶ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی «۲» لب با شکر همراه می‌شود و پاسخ با تلخی: لف و نشر نامرتب یا
مشوش، در سایر گزینه‌ها لف و نشر مرتب است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. بیت «الف» مجازاً: «خاک» مجازاً به معنی «وجود، جسم» شاعر است (زیرا انسان از جنس خاک آفریده شده). / بیت «ب»: تشبیه بلیغ: برق عشق (اضافه‌ی تشبیه‌ی: تشبیه عشق به برق) / بیت «ج»: لف و نشر: ماجرای وصل تو به من امید لطف داد ماجرای هجرانت به من بیم ستم داد. / بیت «د»: کنایه: چشم داشتن: کنایه از «انتظار داشتن، امیدوار بودن» / بیت «ه»، تناقض (پارادوکس): این که رنج عشق، مایه‌ی راحتی باشد و زخم تیغ هم، عین مرهم باشد، تناقض است، زیرا در این عبارت‌ها، دو مفهوم کاملاً متضاد با هم جمع شده است.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

تشبیه: من سرو آزاد هستم.

جناس: سر، سرو / این، بین

متناقض‌نما: مصراع دوم (ثمر داشتن از بی‌ثمری)

مراعات نظیر: سرو، بی‌ثمری

بررسی نکات مهم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «پرده و پرده» جناس نیستند، چون هر دو در معنی، حجاب و پوشش است.

گزینه‌ی ۲: تشبیه (منزل دل)

گزینه‌ی ۳: تشبیه (نان به مهر)

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی فوق تناقض وجود ندارد. گزینه‌ی ۲ (تلخ و شیرین بودن)، (پر از مهر و کین بودن) تناقض گزینه‌ی ۳ (درد و درمان بودن) گزینه‌ی ۴ (زنده شدن مرده) و (ایمان شدن کفر) تناقض است.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۱، ۲، ۳ لف و نشر مرتب است.

گزینه‌ی (۱): $\frac{\text{عاشق و زاهد}^1}{\text{لف}} - \frac{\text{دیوانه و فرزانه}^2}{\text{نشر}} = \text{مرتب}$

گزینه‌ی (۲): $\frac{\text{ایمان و کفر}^1}{\text{لف}} - \frac{\text{مسجد و کنشت}^2}{\text{نشر}} - \frac{\text{طاعت و گناه}^3}{\text{نشر}} = \text{مرتب}$

گزینه‌ی (۳): $\frac{\text{مرغ و ماهی}^2}{\text{لف}} - \frac{\text{کوه و دریا}^1}{\text{نشر}} - \frac{\text{دام و شست}^2}{\text{نشر}} = \text{مرتب}$

گزینه‌ی (۴): $\frac{\text{ابرو و مژگان}^2}{\text{لف}} - \frac{\text{تیر و کمان}^2}{\text{نشر}} = \text{مشوش (مرتب)}$

۹۱

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

تضاد: —

مجاز: دست: مجاز از انگشت. سر: مجاز از اندیشه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تشبیه من (در مرا) به حضرت ابراهیم (خلیل) / تشبیه شعله به گل
 تشبیه: مشبه / مشبه به / مشبه به / مشبه به

تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع) و گلستان شدن آتش بر او

(۳) پارادوکس: دریای آتش

واج آرای: تکرار صامت‌های «ر» (۵ بار) و «ش» (۴ بار)

(۴) استعاره: دسته‌ی گل: استعاره از معشوق

تشبیه: تشبیه تو (معشوق) به سوسن / تشبیه تو (معشوق) به چراغ
 تشبیه: مشبه / مشبه به / مشبه به / مشبه به

۹۲

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

بیت «ب»: عریانی پوشیده / یکسان بودن پیدایی و پنهانی

بیت «د»: پیدایی پنهان / دانایی نادان

بیت «ه»: این که معشوق در عین پنهان بودن پیدا باشد و هم دشوار باشد و هم آسان، بیانی متناقض‌نماست.

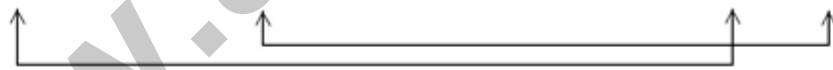
۹۳

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

لَفّ و نشر مشوّش: کمان و تیر بهر صید دل‌ها / از آن چشم و از آن ابرو گرفته‌ست

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لَفّ و نشر مرتّب:

(۲) لَفّ و نشر مرتّب:

(۴) لَفّ و نشر مرتّب:

۹۴ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. متناقض نما یا Paradox را در گزینه‌های دیگر بررسی می‌کنیم: در گزینه‌ی ۱: بی‌قیمتی ما ز گران مایگی ماست. در گزینه‌ی ۲: خورشید جمع از پراکندگی ماست. در گزینه‌ی ۳: به کفر سر زلفت نبود ایمانش (انگار قرار بر آن است که به کفر سر زلف معشوق باید ایمان داشت و همین که کسی به کفر زلفش ایمان ندارد، نامسلمان خوانده می‌شود). خواهی رندان نیز در جایی فرموده است: کفر زلفش ره دین می‌زد و آن سنگین دل / در پی‌اش مشعلی از شعله برافروخته بود. یعنی زلفش چون کفر یا پوششی چهره‌ی او را پوشانده بود و این حجاب از ره دین‌داری بود. اما در گزینه‌ی ۴، تناقض‌نما دیده نمی‌شود، زیرا «وحدتِ زمان» وجود ندارد. می‌گوید آه گاهی زنگ را از دل می‌زداید و گاهی زنگ می‌آورد و نیز ابر زمانی جمع می‌شود و زمانی دیگر پراکنده می‌شود. اگر می‌گفت ابر، جمع پراکنده است، یعنی در یک زمان هم جمع است هم پراکنده، متناقض‌نمایی داشت.

۹۵ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

«چنگی حزین» مفعول، «بنواز» فعل و «جامی» مفعول و «بگردان» فعل است. ← چنگی حزین را بنواز - جامی را بگردان

۹۶ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۹۷ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱: بیماری‌ای که عین شفاست، ب- مردنی که زندگی است.

گزینه‌ی ۳: زخم شمشیری که مرهم جان است.

گزینه‌ی ۴: در این جا شاه و گدا فقط تضاد دارند نه پارادوکس که نوعی تناقض منطقی است.

۹۸ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. زیرا در این گزینه، سه تضاد دیده می‌شود: پرسش ≠ جواب، زیر ≠ بالا، شیرین ≠ تلخ در گزینه «۲» دو تضاد (درد ≠ درمان، زخم ≠ مرهم)، در گزینه‌ی «۳» نیز دو تضاد (وصل ≠ جدایی، شکر ≠ زهر) و در گزینه‌ی «۴» یک تضاد (هستی ≠ مرگ) دیده می‌شود.

۹۹ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۴، تناقض وجود دارد.

بیت گ ۴: میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را / اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم پریشانی (زلف و حال) میان جمع بودن، تناقض دارد. در سایر ابیات تضاد است اما تناقض موجود نیست. در گ ۱ (روز - شب)، در گ ۲ (آشکار - پنهان)، در گ ۳ (سست - سخت)

۱۰۰ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۲ ← فریاد بی‌صدا / گزینه‌ی ۳ ← شرم سرافرازی / گزینه‌ی ۴ ← حاضرغایب

۱	۱	۲	۳	۴	۳۳	۱	۲	۳	۴	۶۵	۱	۲	۳	۴	۹۷	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴	۳۴	۱	۲	۳	۴	۶۶	۱	۲	۳	۴	۹۸	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴	۳۵	۱	۲	۳	۴	۶۷	۱	۲	۳	۴	۹۹	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴	۳۶	۱	۲	۳	۴	۶۸	۱	۲	۳	۴	۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴	۳۷	۱	۲	۳	۴	۶۹	۱	۲	۳	۴					
۶	۱	۲	۳	۴	۳۸	۱	۲	۳	۴	۷۰	۱	۲	۳	۴					
۷	۱	۲	۳	۴	۳۹	۱	۲	۳	۴	۷۱	۱	۲	۳	۴					
۸	۱	۲	۳	۴	۴۰	۱	۲	۳	۴	۷۲	۱	۲	۳	۴					
۹	۱	۲	۳	۴	۴۱	۱	۲	۳	۴	۷۳	۱	۲	۳	۴					
۱۰	۱	۲	۳	۴	۴۲	۱	۲	۳	۴	۷۴	۱	۲	۳	۴					
۱۱	۱	۲	۳	۴	۴۳	۱	۲	۳	۴	۷۵	۱	۲	۳	۴					
۱۲	۱	۲	۳	۴	۴۴	۱	۲	۳	۴	۷۶	۱	۲	۳	۴					
۱۳	۱	۲	۳	۴	۴۵	۱	۲	۳	۴	۷۷	۱	۲	۳	۴					
۱۴	۱	۲	۳	۴	۴۶	۱	۲	۳	۴	۷۸	۱	۲	۳	۴					
۱۵	۱	۲	۳	۴	۴۷	۱	۲	۳	۴	۷۹	۱	۲	۳	۴					
۱۶	۱	۲	۳	۴	۴۸	۱	۲	۳	۴	۸۰	۱	۲	۳	۴					
۱۷	۱	۲	۳	۴	۴۹	۱	۲	۳	۴	۸۱	۱	۲	۳	۴					
۱۸	۱	۲	۳	۴	۵۰	۱	۲	۳	۴	۸۲	۱	۲	۳	۴					
۱۹	۱	۲	۳	۴	۵۱	۱	۲	۳	۴	۸۳	۱	۲	۳	۴					
۲۰	۱	۲	۳	۴	۵۲	۱	۲	۳	۴	۸۴	۱	۲	۳	۴					
۲۱	۱	۲	۳	۴	۵۳	۱	۲	۳	۴	۸۵	۱	۲	۳	۴					
۲۲	۱	۲	۳	۴	۵۴	۱	۲	۳	۴	۸۶	۱	۲	۳	۴					
۲۳	۱	۲	۳	۴	۵۵	۱	۲	۳	۴	۸۷	۱	۲	۳	۴					
۲۴	۱	۲	۳	۴	۵۶	۱	۲	۳	۴	۸۸	۱	۲	۳	۴					
۲۵	۱	۲	۳	۴	۵۷	۱	۲	۳	۴	۸۹	۱	۲	۳	۴					
۲۶	۱	۲	۳	۴	۵۸	۱	۲	۳	۴	۹۰	۱	۲	۳	۴					
۲۷	۱	۲	۳	۴	۵۹	۱	۲	۳	۴	۹۱	۱	۲	۳	۴					
۲۸	۱	۲	۳	۴	۶۰	۱	۲	۳	۴	۹۲	۱	۲	۳	۴					
۲۹	۱	۲	۳	۴	۶۱	۱	۲	۳	۴	۹۳	۱	۲	۳	۴					
۳۰	۱	۲	۳	۴	۶۲	۱	۲	۳	۴	۹۴	۱	۲	۳	۴					
۳۱	۱	۲	۳	۴	۶۳	۱	۲	۳	۴	۹۵	۱	۲	۳	۴					
۳۲	۱	۲	۳	۴	۶۴	۱	۲	۳	۴	۹۶	۱	۲	۳	۴					